

Al:a 14

Sid 95

Samma protokoll finns även
på sidorna 107-114

TAHNUMS HÄRADS Winter och Währ Tingz Protocoll och Dombook Pro Anno 1716

Sid 96

A:o 1716 den 19 och 20 Januarij hölts Ordinarij Laga Ting med allmogen af Tanums Härad, å Rättan Tingzstaden Giästgifwaregården Heede, Närwarande Cronones Befallningzman uti Norwijkens Fögderie, Wällbetrodde, Jonas Ericksson, samt häradernas Eedsworne och trowärdige Nämbdemän; som woro

Aff Tanums härad
Oluf Joensson i Lyngbytorp
Simon Ollsson i Kallebyh
Jurd Padersson i Grusröd (Aé:Står så)
Anders Hansson i Hougar
Elias Caspersson i Semb
Jöns Hansson i L. Arendahl

Aff Wätte härad
Jon Larsson i Kollekind
Anders Ifwarsson i Kroken
Anders Swänsson i Boowall
Halfwård Assmundsson i Lommeland

Sid 97

*Sigurdson
Mr
Klages
Folk*
§ 2
S.d. Uplästes på Cronones Befallningzman Wällb:de Jonas Erickssons begiäran, en publication, dat: d:n 3 Januarij förledne, hwar medelst allmogen i Tanums härad, som wid Rote och enroullerings Båssmans manskapets, af och intagande, förledna år uti Kl. M:tsienst siutzat, skulle sig wid detta Tinget infinna, och berättelse giöra, om de för deras skiutzande fådt sin förnöyeliga betalning, emädan han nu täncker, der om söckia Tingzrättens attest, och befants af Hr Kyrckioherdens Erewyrdige och Höglärde Mag. Andrea Borgvals her på skrefne attest att samma publication uti Tanums och Luurs Kyrckior upläsin war, Dominica 1 post Epiphanius, altdärföre blef Hr Befallningzmans begiäran, allmogen här uti häradet tilsporder, om de för öfwan b:te Båtzmans skiuts sin förnöyeliga betalning erhållit hade, der på swarade både Nämnden och allmogen, att de för samma skiuts, sin riktiga betalning undfådt och bekommit, så att ingen af dem hade det ringasta (Aé:Står så) att klaga fördenskull blef Hr Befallningzmannen der öfwer lijka attestatum, som uti Wätte härad bewiliat under härads Sigill.

Sid 98

KAAV
§ 4
S.d. framställte sig för Tingsrätten Oluf Nilsson i Raneboo i Luurs sochn, och fodrade af Udd Jacobsson uti Tanums Prästegård tienande, och des wärbror Nils Ollsson i Raneboo, Ingebor Jacobsdotters man, och Hans Andersson i Åneröd Anna Jacobsdotters man 10 Rdr Courant eller 15 dr Smt, som salig Nils Uddsson skulle länt sin sal. son Jacob Nilsson, och han inlagt uti Jordens i Raneboo inlösande, af 2½ Sätt:r Landz skyld uti Ranebo, som sal. Nils Uddssons systrar, Bert och Ingrid, uti Ranebo, ägt hafwa, och till sin Broderon Jacob Uddsson, uplåtit, swaranderna fordrade, bewis för denna fordran, den de aldrig för än nu hörde talas om; oansedt åtskillige skiftes bref sedan blefwit uprättade, både effter sal. Jacob A:o 1694 d:n 29 Martij, och effter sal. Nils Uddsson och hans hustru A:o 1713 d:n 29 Junij, hwilka der om icke talt det aldraringaste. På tilfrågan uti denna saaken kunde Oluf Nilsson något bewijs icke framskaffa, mer än detta, att han skall huggit last åt sin sal. fader, och penningarna som han derföre fick lånte han til sin salig son Jacob, men det höllo swaranderna ey trowärdigt. Resolutio. Tingsrätten

Sid 99

Befinner, att Sal. Jacob Nilsson i Ranebo, Erf:r Udd Jacobsson, Nils Ollsson i Raneboo, och Hans Andersson i Åneröd, på deras hustru Ingebor och Anna Jacobsdöttrars wägnar, icke kunna påläggias til Oluf Nilsson i Raneboo, och des med Erf:r de 15 dr Smt, som han af dem fordrar, såsom i Ranebo Jorden inlagde, betala, emädan Oluf Nilsson med intet bewijs, har kunnat intyga, att sal. Jacob Nilsson dem af sin sal. fader länt, såsom de och wid 2ne ärfskifften effter sal. Jacob Nilsson och sal. Nils Uddsson aldrig warit Nämnde.

§ 5

KRAV S.d. förhades med Oluf Nilsson i Raneboo, samt sal. Nils Uddssons i Raneboo Erf:r Nembl. Sal. Nils Jacobssons barn Udd Jacobsson i Tanum tienande, och Nils Olsson i Raneboo samt Anders Bryngelsson i Arendahl, på sin hustrus Anna Nilsdotters vägnar, warandes han och förmyndare till sal. Botolph Nilssons barn, hwilkas styffader Wätle Johansson i Utby, och tilstådes war, således, at Oluf Nilsson i Raneboo, skall åtniuta uti betalning för sin sal. Faders begrafning, 7 dr Smt in alles, hwar uti han lijckwäll En Broderlott afdraga skall, och resten lofwade de andre sal. Nils Uddssons Erf:r, honom Contentera och betala, Nembl. 7 mark Smt af hwar Brorlåten, och 28 öre Smt af hwar systerlåten, hwar han uti Ranebo Jorden, kan hafwa sin säckerheet, til des han af dem sin förmøyelse derföre bekommit.

§ 6

KRAV S.d. upwistes för Tingsrätten Oluf Nilssons i Raneboo i Luurs sochn, ett quittance dat: d:n 28 Aprilis 1706, med Hans Andersson i Amunneröd namn under, hwar uti han förmälar sig undfådt af Oluf Nilsson 5 dr 4 öre Smt för den Jord uti Raneboo, som hans hustru Anna Jacobsdotter ibidem bekommit effter sina Föräldrar. Samma 5 dr 4 öre Smt tillstod nu Oluf Nilsson i Raneboo sig egen (Aé: Menas "igen"?) bekommit, af Hans Anderssons wärbroder, Nils Olsson uti Raneboo, och fördenskull uplät Olof Nilsson nu till honom igen, all den rätt, som förmedelst samma penningars utgifwande, han tilföra uti Anna Jacobsdotters Jord, i Raneboo, förwärfwat hade, hwilcket på bäggia parternas begjären i protocollo blef antecknad.

Sid 100

den 20 Januarij

§ 7

LÖGERS MÅL S.d. Framställte sig för Tingsrätten på LänsM. Wällach(t)adt Swän Swänssons, anklagande, lös konan Marit Jonsdotter uti skattehem: Siwerboo i Tanums sochn, som under den tijden hon förledna åhr, uti Tofwa tiente uti Tanums sochn, hafwandes med dragonen Anders Fager för Tofwa hafft oloflig beblandelse och enkelt hoor /Aé: Det står egentligen "engelt hoor" / begådt, der effter hon nästförledne Tomas mässo Dag födt oäckta barn.....osv Målet avslutas på sid.. 101

Sid 102

Således som föreskrifwit finnes wara agerat, talat och swarat, witnadt ransackat, befunnit, resolverat, och dömbt, betygar undertecknad med mitt namns egen händiga underskrift samt mitt och häradets Sigills undersättiande, Actum A:o loco et tempore ut Supra.

Ingen underskrift

Sid 103

A:o 1716 d:n 2 Maij war Ordinarij Sommaringet utj Tanums Härad i Heede utlyst, men såssom Cr. Befall: Wällb:de Jonas Erickson och LänsM., samt Nembden i detta häradet, och all allmogen war hindrat med Krigsfolckets och deras proviantz och flera nödwändigheters skiutssande till Kongel. Lägret wid Torpum, så att ingen menniskia tilstüdes kom studzade för denna gången detta häradets Ordin: Sommaring, som betygas af undertecknad.

(Aé: Ingen underskrift)

Sid 107

HÄREFTER FÖLJER SAMMA PROTOKOLL FRÅN VINTERTINGET, SOM REDAN FINNS AVSKRIVET här ovan på sidorna 96-102.

A:o 1716 dhen 19. och 20 Januarij höltz ordin: Laga Tingh medh allmogen af Tahnums häradh, å rättan Tingsstadh giästgifwaregården Heede, närwarande Cronones BefälldningsMan utj Nordh wijkans fögderije. Wällbetrodde Jonas Erickzson, sampt häradernes Eedsworne och troowärdige Nämbdemän som woro:

osv

**WÄTTE, TAHNUMS, QVILLE och BULLARENS
HÄRADERS HÖSTE Tingz
Protocoll och Dombook
Pro Anno 1716**

*INSPEKT
n. 1716
Efter
Gästg.
c. Skat.*

**Anno 1716 d: 22 Octob: war undertecknade Häradzhöfdinge tillstädes å rättan Tingzstad
Gästgifwaregården Wijk,** at i anledning efter den uthlyste Tingz Terminen hålla Höste Ting med Allmogen af
Wätte härad; Men som ingen af Nämnden infant sig för än efter middagen Kläckan två, då allenast tvenne
tillstädeskommo, förebärande det de andre deras kammerater så wäll som allmogen, dels äro behäftade med
denne förskräckelige Fältskiukan, som här i Landet grasserar, dels uti begrep at befordra siuka soldater skiutz,
så wäll som de Troupper som dagl: af och till skantzen wjd sundet Marchera, förutan det de nu hålla på at
indrifwa den påbudne stora gjälden till Garnisonens uti Sundzborgz förtäring; alt fördenskull studsade detta
Ordinarie uthlysta Ting för denna gången, som betygas af

Sid 65

Anno 1716 d: 29 Octobris höltz ordinarie Höste Ting på rättan Tingstad
giästgifwaregården Hedhe med allmogen af Tahnums härad; Närwarandes uti Cronones Befallningz Man Jonas Erichssons ställe, Ländz Mannen uti häradet Swen Swensson med effterskrefne Edswurne Nämдемән.

Från Tahnums härad.

Simon Olufsson i Kalleby
Jull Pärsson i Gursröd
Oluf Joensson i Liungbytorp
Anders Hansson i Hogar
Jöns Hansson i Lilla Arendall
Elias Casspersson i Semb

Från Wätte härad.

Joen Larsson i Källekind
Anders Iwarsson i Kroken
Joen Olufsson i Sundby

§ 1

Sedan TingzRätten, effter förrättadt Gudstienst uti Tahnums Kyrckia nedsatt sig uthlystes på wanliget sätt Ting och Tingzfred, och som allenast 2 el: 3 af allmogen woro församb(l)ade, fant TingzRätten at icke några Kongl: Förordningar med gagn och nytta kunde upläsas, utan skred fördenskuil till afgjörande och ransakande öfwer de Criminal Mäll som Cronones LändzMan till detta Tinget å Embetz wägnar låtet instämma; Såssomosv

Sid 67

§ 3

Qwinfolket Marin Simonsdotter ifrån Sörgård och Luur sockn inkom för Rätten och berättade huruledes hon under äktenskaps Löffte är worden besåfwen och med barn rådd af drängen men numehra sockne solldaten Tore Hansson från Långekiär och samma Luurs sockn, som förmenes wara under Wästgiöta Tremeningz Regementet till fots, sedan han med henne warit Lagligen trolofwat uti drängens stiffaders Jakob Halfwårdssons, jemte hennes Broders Erik Simonssons och Dragounen Oluf Knös Närwaru; Men såssom hon sedermera förnummit, at samma Tore Hansson skall ändock besåfwit ett annat qwinfolk uti Långekiär Borta Assarsdotter, hwilken twillingar undfådt, den han nu mehra äkta will, så ehuruwäll hon i anseende till föregående Lagl: trolofning nog hade fog antingen att begiära honom till äckta, el:r och undfå den rätt som Lag och werldslig Rätt henne tillägga borde, så i anseende därtill at hon icke will Lefwa i något twunget äktenskap, hwarigenom befaras at den onda fienden och elaka Menniskior skulle satt och wederwillia emillan twenne äkta Personer upwäckia, will hon gierna afstå sin rätt uti Tore till förenämde Borta Assarsdotter, allenast henne någon reparation måtte af solldaten Tore bestås, och hon därjemte måtte som en ärlig

Sid 68

hustru tagas uti kyrckian, hwar effter hon så mycket mehra Längtar, som hon för detta förhindret skull, icke på Lången tid begådt sina salighetz medell. Denna hennes bekännelse gaf Rätten anledning, at härom höra Tores Fader Jakob uti Långekiär, som äfwen tillstädes war, hwilken kunde för det första icke frångå, at ju med trolofningen så förewetter som Marin berättadt, men beklagar högeligen at hans goda och faderliga upsåth icke skolat hafft bättre framgång, än at hans stiffsohn, under denna sin trolofningz tid äfwenwäll med barn rådt qwinfolket Borta Assarsdotter, den han nu på det högsta påstår at få äga, willandes hållre uthstå all tortur än öfwer gifwa henne som tolf weckor för än Marin fådt twenne Pillte barn, hwilka såwäll som det förra äro afljodne: Qwinfolket Borta uthbrast wijd detta tillfället uti de orden, at hon fast hållre will gripa till den yttersta extremiteten, än quittera och afstå den hon af rent hierta ällskar, hafwandes hon med Tore nästan ifrån barndommen fast det icke uppenbarligen, warit förlofwat. Rätten tillfrågade så wäll Jakob i Långekiär, som Borta hwad de då i föregående mäll tänkia till at förnöya Marins prætension med, hwilka så wäll med Marin, som hennes Broder Erik i Sörgården öfwerens kommo om en Summa Penningar af Tiugu dahl: Sillfwermynt(t), hwilka Jakob uppå sin sohns wägnar dock betingade sig betala uti fyra Terminer, uti Penningar och wärde effter marckgången, så at sidsta Penningarne innom nästkommande Jull ett åhr skola wara betalte. Och såssom TingzRätten icke för denna gån-

Sid 69

gen häröfwer fant sig befogat at Resoluera: Ty blefwo Parterne med sin förlikning till ven: Consistorium uti Götheborg förwijste, däruppå at förwänta ett ändteligit uthslag.

d: 30. Continuerade Tinget.

Sid 70

Uppboden.

Uppbuden
För Rusthållaren Erik Guddesson uti Hielmängen, Oluf Andersson och Dragounen Siull
Pädersson uti Rörwijk blef halfwa skatte Rusthållet Rörwijk uti Tahnums sockn, som för detta tillhört Amund
Olufsson Ib, emot Munderingens præsterande och huserötans botande, upbudet 3die gången

**Att sålunda som föreskrifwet står wara talat, swarat, wittnat, resoluerat och befunnet, betygas med mitt
Namns egenhändige underskrifft, sampt mitt och häradetz Sigillers undertryckiande. Actum Loco et
Tempore ut Supra.**

(Aé: Ingen underskrift)

Sid 71

Anno 1716 d: 5 och 6te Novemb: höltz Ordinarie Laga Ting med Allmogen af Qwille och Bullärens Härad å wanliget ställe **Giästgifwaregården Rabballshede**; Närwarandes Cronones Befallningz Man uti Norrewijkän Wällbetrodde Jonas Erichsson med Häradernes Edswurne Nämde män såssom

Af Qwille Härad
Knut Hansson i Dahla
Bryngell Pärsson i Solhem
Lars Larsson i Sollberg
Hans Olufsson i Ytterby

Af Bullarens Härad
Anders Hansson i Fresland
Anders Olufsson i Nafwer:d
Hans Guddesson i Tegen
Hans Olufsson i Lifweröd

Sid 81

§ 14

*För
När
Sicap*
S.d. Nämde mannen Hans Giötarsson i Tegen framwiste en förlikning emillan honom och Swen Danielsson uprättadt, hwarutinnan han påtager sig Förmynderskapet för sin stiffsohn Daniell Nillsson, hwillket på skiefftet i Trynebacka i Skiee sockn blifwit Swen Danielsson på Lagdt, därför at Swen Danielsson skall wara en swag och skröpelig Man, som i så

Sid 82

Måtto skall hafwa swårt at förrätta något Förmynderskap med den aktsamhet, som wederbör; hwarföre bem:t förlikning blef uti Parternes påhör upläsen och af häradz höfdingen påskrifwen, med befallning till Hans Giötarsson, at uti alla wiktiga Förmynderskapet angående förefallande Måll, Consulera Barnetz Moder och Farbroderen Swen Danielsson.

Att sålunda som föreskrifwit står wara talat, swarat, wittnat, befunnit och resoluerat, betygar undertecknade med sitt Namns underskrifwande, och sitt jemte Häradetz Sigillers hoos tryckiande.
Actum ut Supra.

(Aé: Ingen underskrift)

Sid 85

Anno 1716 d: 6. Decemb: blef i anledning af Hans Excellences Kongl: Rådetz Generalen och General Gouverneuren, Gref Carl G: Mörners Nådgunstige befallning af d: 14 Novemb: ett Extra Ting hållit med Qwille Härad uti gästgifwaregården Rabbals Hede, i närvaro af Cronones Befallningz Man här i Norrwijkan Wällbetrodde Jonas Erichsson, och Qwille sampt Bullärens Häraders Edswurne NämdeMän.

Knut Hansson i Dahla
Bryngell Pärsson i Sollhem
Lars Larsson i Sollberg

Anders Hansson i Fresland
Anders Olufsson i Nafirstad
Assmund Guddesson i Edsem
Hans Olufsson i Lifweröd
Hans Giötarsson i Tegen
Hans Hansson i Flådemarken

*Kämnars
SAC*
Sedan Extra Ordinarie Tingz Rätten nedsatt sig, blef förbe:t Hans Höggrefwelig Excellences skrefteliga ordres till detta E(x)tra Ting upläset, hwar utinnan anbefalles wjd ett Extra Ting at ransaka om det misstänckta förstånd som en Föräfskiedat Capitain wjd namn Johan Lang förmenas hafwa hafft med den här ifrån Landet förrymde Jöns Köge, då han tillika med en Förrjdare, en Corporal och en Solldat af Såderman Landz Regementet, som här uti Qwille Härad, Bottna sockn och Wrångstadbyn warit inquarterade, jemte en Prophos wjd gröna Dragounerne, d: 2 Octob: sidstl: skolat warit uti på fiohlen wjd Skiärhollmen och Fiskat: hwilka 4 Personer blefwo samma gången af Jöns Köge upsnappade, men Capitainen, sedan han af Kögen undfådt en Carolin drikes

Sid 86

Penningar, och hafft med honom något sakta samtall, det de andre ey skolat fådt höra uppå, sluppet hem tillbaka igien, som förenämde Personers berättelse, afgifwen på Blomsholm d: 21 Octob: uti Hr Öfwersten FåKs och öfwer Auditeuren Dahlmans påhör och Närwärelse, med mehra wjdlöftighet wjd handen gifwer.

.....OSV

Tinget avslutas

den 12 December

Sid 92

Resolutio.

Sedan Extra Ordinarie TingzRätten taget föregående Måll till skiärskådande och befunnet, det Capitain Lang warit angifwen at hafwa hafft hembligit samtall och förstånd med fienden, d: 2 Octob: sidstl: då Förrjdaren Schilling, Corporalen Bergström och solldaten Wredfelt af SåderMan Landz Regementet, sampt Prophossen Kopp af gröna Dragounerne, blefwo tagne af Jöns Köge, som ey annorlunda kan ansees än en högmåls sak och ett Crimen perduellionis, hwilcket effter 8 och 9 Capit:n uti Högmåhla B:L:L: sampt Kongl: Rättegångz Processens 20 art: och 2 §: egenteligen Dependerar utgaf Höglofl: Kongl. HoffRättens egen Rättwisa ompröfwande och Dejudication; altså understår icke el:r Extra Tingz Rätten sig där med wjdare at befatta, utan den samma dijt hän uti underdån ödmiukhet will hafwa hemställt. Actum ut Supra.

TB A1a:15
Sid 69 (o. 103- domboken finns
i 2 ex i volymen)

Handwritten:
Höfster
Wattehärads

DOMBOK 1716 WÄTTE HÄRAD

Anno 1716 d. 16 och 17 Januarij, höltz ordin: Laga Ting med allmogen af Wätte härad å wanl: Tingzstad Giästgifwaregården Wijk, närwahrande Cronones Befalldningzman utj Nordwijkans Fögderije Wälb:de Jonas Erickzsson, och häraderans Eedsworne, och troowärdige Nembdemän som woro

Af Wätte härad
Joen Larsson i Kollekind
Anders Ifwarsson i Krooken
Anders Swänsson i Boowall
Halfward Assmundsson i Lommeland
Nills Hansson på Råssöön
Joen Ollsson uti Sundby

Af Tanums härad
Simon Ollsson i Karleby
Jurd Pädersson i Gursrud
Anders Hansson i Hougar
Elias Caspersson i Sämb
Jöns Hansson i Ahrendahl

Sedan Tingzpredijkningen war hållin och Tingzfreden på wanligit sätt uthlyster, förekommo effterskrefne måhl och ährender till expedierande

(Aé: Domboken finns i 2 exemplar. Det ena är tydligare och bättre skrivet och har paragrafnummer utsatta med blyerts i marginalen.

Jag råkade tyvärr skriva av det exemplar av domboken, som låg först och som inte var så lättläst. Där saknades paragrafanvisningar Vid jämförelse emellan de olika utskrifterna, ser jag att stavningen har ändrats i det lättlästa exemplaret. men jag ändrar inte i det jag redan skrivit av mer än, där jag sett att uppgifterna går helt isär betr. namn. Sidnumren inom parentes avser det lättlästa exemplaret.)

§ 1.

S.d. upplästes för allmogenosv

Handwritten: REORDN
WÄTTEHÄRADEN
S.d. sammaledes upplästes Kongl: Giöta Håfrättens Nådige Bref de A:o 1715 d: 11 Octob:r om parternas förehningar, huruledes dher med förhållas skall, och huruledes wid dheras inprotocollerande, dhermed skall omgåås, Nembl: att parterna sielfwa tydeligen och skrifttel:n skohla dheras mening författa, och dher dhe ey skrifwa kunna, att då dheras ord omständel:n föres till protocoll, och strax för dhem uppläses, jämte dheras ord och tydel:a förklarande, att dheras mehning fullkombl:n sådan warit, äfwen i protocollet införes, och på begiäran till större säkerheet parterna ett extract dher af meddehlas. Hwilket alla wederbörande hafwa sig till effterrättellse ställa.

Handwritten: LURKE
HÄRADEN
S.d. blefwo på Hr Comministren Wördige och Wällärde Hr Lars Wefwendahls utj Skiee Gialld påminnellse, samptl:a Nämndemännen utj Skiee Gialld tillsagde, att dhe skohla giöra

Sid 70

giöra hoos alla huusmännen i samma gialld påminnellse att dhe med offer och annan wällwilligheeth, ickie af en sijdo sättia, att belöna sin Cappellans möda och arbete han för dhem hafwer utj predijkandet och annat hwad dess presterl:a Embete widkommer. Och dher dhe sig här uttinnan ickie med godo rättandes warda och så Lagandes, att Wälb:de Hr Lars Wefwendahl ställes i dhenna måttan Klageslöös, nödgas TingzRätten tillgripa andra medel, hwarigenom dhe dher till kunna ansträngias och obliqeras.

(sid 104)

§ 2

Hör S.d. androg för TingzRätten Länsm: W:tt Jöran Kiäpp (ett) måhl emoth giffra mannen Nills Ollsson (Olufsson i det andra ex:et) utj skatteht: Buar i Skiee socken, och Lööskohnan Enkian Marit (Marin i det andra ex:et) Pädersdotter, som hoos honum tiente förl:ne år, under hwilken tijd dhe med hwar annan enkelt hoor begådt, dher effter hon några dagar före Juhl födt oäckta barn; påståendes Länsm: att dhe dherföre laga plickt måtte underkastas. Dhesse pärsohner tillspordes huruledes här med woro beskaffat? Dherpå swarade Nills Ollsson, att han ickie neeka kan, dhet han med dhenna kohnan fordombs omgiängellse hafft hade, då hon nästförl:ne år hoos honum tiente, hwareffter hon nästföre Juhl födde oäckta barn; Lööskohnan Marit Pädersdotter tillstod dhet samma, och att hon effter dheras syndiga omgiängellse, dagen före nästförwijkne Tommesmässodag födt sitt oäckta drängbarn, hwilket ännu lefwer. Dhet befrågades om desse persohner tillförenne med hoor eller lönskeläger woro beträdde? Dhertill swarades af Nembden enhälle:n ney; Resolutio. Såssom Nills Ollsson utj skatteht: Södre Buar i Skiee socken, och lööskohnan Marit Pädersdotter nu för tijdhen utj Uthängen tillhållande, bäggie inför TingzRätten tillstådt och bekiändt, att dhe näst förl:ne år utj Buar före och wid Wårfrumäso tijdhen, med hwar andra enkelt hoor begådt, dher effter hon dagen före Tommes mässodagen nästförl:ne födt ett oäckta piltebarn; altså finner TingzRätten billigt, och Kongl: M:ttz utgångne straffordning dhe A:o 1653 d: 18 Majj 1 p:t lijkmätigt, dhet han Nills Ollsson såssom giffter man, men dock tillförenne med hoor eller lönskeläger ickie beslagin: bör för sådan sin förbrytellse, plickta sina 80 dr Smt, och hon Marit Pädersdotter såssom ogiffter för sin begångne hoordoms synd 40 dr Smtz bötter ärläggia. Skohlandes och dhe bäggie effter Kongl: M:ttz publicerade Kyrkiolagz 9 Cap: 4 p:t, ståå 3 sundagar på plicktepalen, och sedan utj Skiee kyrkia, uppenbahra kyrkioplickt undergåå. Till Barnafodzell pålades Nills Ollsson att utläggia till Marta Pädersdotter 4 dr 16 öre Smt åhrl:n så

Sid 71

så länge barnet ickie ifrån spenan är afwänjt; men sedan dher som barnet till sig tager och dhet försörier, kan han desse pgar innehålla, och försörie han då barnet 2ne år, emot dhet modren ett år dhet försörier, och dhet alt in till des barnet sig sielf kan födan förtiena: på wijdrig händellse kommer han alt framgient och åhrl:n förbör:de 4 dr 16 /: Smt till Märta Pädersdotter att utläggia. Och såssom ingen dehra af desse pärsohner ägde dhet ringaste att böta med, afstraffades han med spööslijtande af 26 2/3 par spöö 3 slag af hwart paret, och hon med rijs slijtande af 16 par.

(Sid 106)

§ 3

Skiälls S.d. framställte sig för TingzRätten Christopher utj Mosstorp, som wid sensta Ting in contumaciam* blef dömbd, för dhe skiälls ord af hund och skiällm med mehra han påkastadt sockneskräddaren Oluf Tormosson; och wille göra sin uhrsäckt att han wid sensta Ting ey kunde tillstådes komma; förbärandes att han hade på sig ordonance siutzet. Rätten tillsporde honum om ickie han hade 2ne söner hemma, Hans och Nills benämbde, som kunde siutzet föreståå. Dher till kunde han ey neeka: men sade att dhet då för tijdhen war så stoor flod, att han ey kunde framkomma, Dhet fant TingzRätten orimbliget; emedan Oluf Tormosson hade framkommit; Christopher sade honum hafft häst, men han ingen. Ytterl:re sade Christopher sin hustru hafwa hafft ondt i beenen, och hon war stämbd med, dherföre kunde han intet komma, effter hon ey kunde sig inställa. Rätten förehölt Christopher på länsmannens Jöran Kiäpps anklagande huruledes dhe wittnen, som Oluf Tormosson wid sensta Ting producerade, hafwa wittnadt dhet Christopher hade tahlat till Tingz Rättens beskymfande åthskillige ord: och wid dhet samma påstod Länsm: Jöran Kiäpp, att han till andras åthwarning för sådanna ord, måtte Lagl: plickta, effter han Justitien till wanähra, hade sådant tahlat. Christopher sade dhet Oluf Pärsson i Lommeland, och Essbiörn Larsson ibidem, hade wittnadt orätt på honum, och att dhe woro hans afwundzmän. Och bad med uppräcka händer sig Gud fördömmе, om han dhe orden emot rätten tahlat Salva Venia, att när Oluf Tormosson skulle af honum fått hugg utj sin återsta dehl, skulle han TingzRätten dhet wijsa. Christopher sade att Oluf hade skiällt hans hustru för en sladdertijk, när hon kom till Lommeland förl:ne sommar, att tillsägia dhem som~~x~~ dher boo att dhe sina swin skulle taga utur Moostorps hage, och fördt sådanne ord, att dhe skulle wijsa för dhen och dhen en sådan sladdertijk, och sedan skulle hon gåå till Wätteland och Näsinge Prästegård, och taga sitt skåtmåhl. Oluf sade sig intet wara stämbd till dhetta Tinget, och woro dhet ena Christophers

*contumaciam, kommer säkerl:av contumax= trots, motsträvig

Sid 72

pher(s) wittne som han på sa....ut? (Aé: En brun fläck) framföra wille, Hans(Aé: ev. hans) huusmans kohna Marin Joensdotter, emot hwilken han protesterade. Pijgan Elin Ollsdotter, och hust: Anna Larsdotter Håkan Tormossons hustru, woro och nu tillstädes på Christophers egen inkallelse, och emot dhem protesterade fuller? Olof Tormosson intet; men sade sig intet wara dhenna gången stämbd i saaken, och i ty ickie kunna swara dher till. Resolutio. TingzRn hafwer anhördt dhe uhrsäckter, som Christopher Hansson i Moostorp i Lommelandz socken, söckt andraga till sitt uteblifwande från sensta Ting, och hafwer befunnit, att dhe för några laga uhrsäckter ickie kunna antagas; hafwandes han haft sina söner hemma wid huuset, som kunnat uppwackta wid ordonance siutzet, och jämbwähl han Christopher så wähl som flere af allmogen kunnat för floden framkomma. Fördenskulld kan TingzRätten utj dhen då emillan sockneskräddaren Oluf Tormosson i Lommeland och Christopher Hansson i Moostorp afsagde dommen, ingen förändring giöra, uttan warder dhen till Hr Exsecutorens åthgiörande förwister och remitterad. Hwad angår dhet Oluf Tormosson skulle Christopher Hanssons hustru nästförl:ne sommar utj Lommeland, med några skymfliga ord angripet, blifwer dhen saaken utställter till dhes Oluf Tormosson dher utj blifwer Lagl: stämbd. och dhe wittnen som Christopher nu ujj en oinstämbd saak hijt brackt, måste han för sin mööda, att hijtreesa, betahla och förnöya. Hwad angår dhet Länsn: Kiäpp tilltahlat Christopher för dhen skymfligheet som han skall tahlat emot TingzRätten, utj saaken med Oluf Tormosson, låter sig Rätten dherföre benöya, med dhen Contestation Christopher dher om giordt, hemställandes altsammans dhen rättwijsa Guden, som alt rättmätel:n dömmet.

Sid 73 (o 108)

Kep S.d. framställte sig för TingzRätten Anders Björnsson utj Warp, drängen Oluf Björnsson tienande i Wettelanda, och Oluf Ericksson utj Taffsängen med dhes hustru Anna Björnsdotter, hwilka samptl: tillkiännagofwo, att dhe hade undfått och bekommit af dheras swäger eller Wärbroder Lars Ollsson i Warp och des hustru Barbro Jöransdotter 100 Rdr Courrent, hwar broder 42 Rdr Courrent eller 63 dr Smt och systemen 31 dr 16/: Smt, eller 21 Rdr Courrent hwarföre dhe till honum Lars Odells (Aé: Det står så) sållde dheras odells jord utj Warp i Skiee socken, hwar broder 7 sätt:r och en half kanna, och systemen 3½ sättung och en fierdedehls kanna. Och såssom dhe förberörde nu bekiände och tillstodo för TingzRätten sig så medellst fått deras nöijacktiga betahlning för ärmählte Jordedehtar; så behåller, hädaneffter Lars Ollsson i Warp, samma jordelåttar utj Warp i Skiee socken med huus och jord åker och äng sampt flere des tillhörigheete, såssom sin rätta odells ägendomb. Hwilket på begiäran till parternas säkerheet, blef utj protocollet antecknad.

*NOJLIT IGEN
DET STÅR INTE BJÖRNSSON.*

Sid 75 (o 111)

dhen 17 Januarj

Sid 80 (o 118)

Lägers S.d. framkom Trulls Swänsson i Södre Slöön i Skiee socken för TingzR:n, och gaf tillkiänna, att han will upprätta igenom äcktenskap Lööskohnan Kierstin Nillsdotter utj Slöön, som han belägrat hafwer: Fördenskulld Lämnades saaken dher wid, som war emot honum af Länsmannen W:tt Jöran Kiäpp instämbder, angående dhet med henne begångne Lägersmählet.

(Sid 119)

S.d. presenterade Oluf Larsson i Skougelij i Skiee socken ett Bref dat: d: 8 Octob: 1715, underskrifwet af

Sid 81

Pant af sahl: Joen Didrichssons på Koster dotter Börta Joensdotter. och dhes sohn Lieuten:n Manhafftig Bryngell Koster sampt styrman Lars Christophersson Frijs, som äger till hustru sahl. Joen Didrickzssons sonedotter Cecilia Larsdotter: hwar utj dhe transportera och öfwerlåta till Oluf Larsson i Skougelij dhe 6 sätt:r odellsjord, som sahl: Lars Hindrickzsson i Skougelij för 24 Rdr hade sig af sahl:

Joén Didrickzsson till förpantat: Betygandes dher hoos att för dhe 5 sätt:r pantejord, som sahl: Lars Hindrickzsson, af sahl: Joén Didrickzsson hade inpantat, för 9 Rdr. dhe och hafwa af Oluf Larsson fått dheras förnöyellse, med 11 Rdr dher till, och altså upplåto honum Oluf Larsson nu dhe förberörde 11 sätt:r Landskyllid utj Skougelij, till odell och ägendomb. Och som dhe förberörde Pärsohner nu woro tillstädes och widgingo, att berörde transport och bref i alla dehlar hade sin ricktigheeth, som och Notarien i Strömstad Wälb:de Hr Joh: Falkenström dhetta bref som wittne underskrifwet, så blef och dhet utj protocollet på begiäran till effterrättellse annoterat.

(Sid 120)

Uppbud

för 2 tunnor Landskyllid i Båhlrud i Skiee sn för hust: Bohl Thorstensdr i Kiärneboo -3:e ggn
för 2 tunnor 3 sätt.Landskyllid i Bräckie i Näsinge för Bool Torstensdotter i Kiärneboo -3:e ggn

Således som föreskrefwet finnes wara agerat tahlat och swarat, wittnat ransaakat, befunnit resolverat och dömbdt, betygar undertecknad med mitt nampns egenhändigas underskrifft, samt mitt och häradetz Sigills undersättiande. Actum Ao loco et tempore ut Supra

(Papperssigill)

Gudmundus Nordhborgh

(Lacksigill)

Sid 83 (o 122)

Anno 1716 d: 7 Maij war ordin: Sommar Tinget i Wättehärad utj Wijk utlyst men som Cronones Befalldningzman Wällb:de Jonas Erickzsson och Länsmannen sampt Nembden utj dhetta Häradet, och all allmogen war hindrad wid Krigzfolketz och dheras proviantz och flere Nöd wändigheeters siutzsande till Kongl: Lägret wid Torpum så att ingen menniskia tillstädes kom; stutzade för dhenna gången dhetta ordin: sommartinget. Som betygas af understecknadh

Gudmundus Nordborgh

Lacksigill

Sid 85 (o 123)

SE 203704

Anno 1716 d: 7 Sept: blef efter Hans Höggrefl: Excell:ns Kongl: Rådetz Generalens och General Gouverneurens Gref Carl G: Mörners mundtel:a och Högwälb:ne Hr grefwens och General Majoren Delagardies skriftel:a Nådige befalldning och ordres: at d: 31 förwijkne Augustj. **ett Extraordin. Ting hållit utj Wätte härad å rättan Tingstad Giästgfwaregården Wijk**, till att inquirera och ransaaka om några Bönders utj dhetta häradet boende förgripelig:a förhållande, hwilka äro angifne och Suspecte för otillbörl:t omgiänge och Connivence med fjenden, om hwilka här nedan före wijdare förmähles. Här wid infant sig Cronones Befalldningzman Wälb:de Jonas Eriksson och effterskrefne af Tanums och Bullarens häradz Nembder. såssom dhetta ährendet med uthhäradz nembd. war befallt att förrättas.

Af Tanums härad
Oluf Joensson i Lyngbytorp
Simon Ollsson i Carleby
Jurd Padersson i Gursrud
Anders Hansson i Hougar
Jöns Hansson i Ahrendahl

Af Bullarens härad
Assmund i Edsäm
Hans Hansson i Flötemarken

.....

hwarföre Cronones Befin: Wälb:de Jonas Ericksson, så wähl honum som dhe flere bönderna utj Kongbäk. Brehult. Hallin. och Strand i Hougdahls socken ration officio skulle anklaga och tilltähla.....

Aé: En liten pilt hade svarat de svenska dragonera, när de sagt att de ville återkomma för att använda mark till bete åt sina hästar

”att dhe skulle skiecka bud efter dhe norska om dhe kommo igen, som skulle flättia dhem döden, eller taga bort dhem. Detta neekade pillten sig sagt: Och sielfwa drag:n som pillten dhet skulle tahlat till, wiste man ey nampn uppå, ey heller gaf han sitt nampn an. På dhetta Dragounernas angifwande blef pillten efter Hr Ryttn:en Schaijs befalldning tagin af Dragone Corneten Hr Abraham Baltzar, och har sittat under wacht till dhenna tiden.....

Många var inkallade till tinget. Målet avslutas på sid 98(o sid 142) med följande

Resolutio: Såssom åboerna af skatteht: Kongbäck Nills Ollsson och Biörn Månsson. Cronohem:t Brehultz åboerna Anders Mikellsson och Oluf Padersson, Cronoh:t Hallindz åbo Wettle Ericksson, och skatteht: Strandz åboer Anders Bengtzsson och Anders Gudesson, alla i Hougdahls socken boende, samt Lars Torgiersson utj Prästebohls hem:t Lijen i Skiee socken, alla äro angifne för olofl:t och stadel: Connivence omgiängie och Correspondence med fjenden, till Kl: M:ttz des rijkes, samt Krigzfolksz osäkerheet, som befunnes wara en förbrytellse, emot dhet 8 och 9 Cap: Högm:B:LL: altså warda desse angifne saaker och förseelser under dhen Högl: Kl: Giöta Håfrättens nåd och Högrättwijsa bepröfwande och afdömmande, effter förberörd Cap: utj Sweriges Lag samt 20 pt §? 2 utj Rättegångz processen underdånödmukeligast hemställer och Lämbnad.

Således som föreskrefwet finnes wara agerat tahlat och swarat, wittnadt ransaakat, befunnit resolverat och dömbdt; betygar undertecknadh med mitt nampns egenhändig underskrift, samt mitt och häradetz Sigills undersättiande. Actum Ao loco et die ut Supra
(Papperssigill) **Gudmundus Nordhborgh**

(Lacksigill)

Sid 99 (o 143)

Saköreslängd

Sid 85 (o 123)- Hela prot. finns i 2 ex. Det som börjad på sidan 123 är bättre. Skriften är starkare. Jag har många år senare printat av hela från nätet och skrivit av fortsättningen. Nedanstående text med komplettering för helhetens skull finns på sid. 7

Anno 1716 d: 7 Sept: blef efter Hans Höggrefl: Excell:ns Kongl: Rådetz Generalens och General Gouverneurens Gref Carl G: Mörners mundtel:a och Högwälb:ne Hr grefvens och General Majoren Delagardies skriftel:a Nådige befallning och ordres: at d: 31 förwijkne Augustj, **ett Extraordin. Ting hållit utj Wätte härad å rättan Tingstad Gästgifwaregården Wijk**, till att inquirera och ransaaka om några Bönders utj dhetta häradet boende förgripelig:a förhållande, hwilka äro angifne och Suspecte för otillbörl:t omgänge och Connivence med fijenden, om hwilka här nedan före wijdare förmähles. Här wid infant sig Cronones Befallningzman Wälb:de Jonas Erikzsson och effterskrefne af Tanums och Bullarens häradz Nembder, såssom dhetta ährendet med uthäradz nembd, war befallt att förrättas.

Af Tanums härad
Oluf Joensson i Lyngbytorp
Simon Ollsson i Carleby
Jurd Padersson i Gursrud
Anders Hansson i Hougar
Jöns Hansson i Ahrendahl

Af Bullarens härad
Assmund i Edsämbo
Hans Hansson i Flötemarken

.....
hwarföre Cronones Befm: Wälb:de Jonas Erickzsson, så wähl honum som dhe flere bönderna utj Kongbäk, Brehult, Hallin, och Strand i Hougdahls socken ration officio skulle anklaga och tilltähla.....

Aé: En liten pilt hade svarat de svenska dragonerna, när de sagt att de ville återkomma för att använda mark till bete åt sina hästar

"att dhe skulle skiecka bud efter dhe norska om dhe kommo igen, som skulle flättia dhem döden, eller taga bort dhem. Detta neekade pillten sig sagt: Och sielfwa drag:n som pillten dhet skulle tahlat till, wiste man ey nampn uppå, ey heller gaf han sitt nampn an. På dhetta Dragounernas angifwande blef pillten efter Hr Ryttn:en Schaijs befallning tagin af Dragone Corneten Hr Abraham Baltzar, och har sittat under wacht till dhenna tiden.....

Många var inkallade till tinget. Målet avslutas på sid 98(o sid 142) med följande

Resolutio: Såssom åboerna af skatteh:t Kongbäck Nills Ollsson och Biörn Månsson, Cronohem:t Brehultz åboerna Anders Mikellsson och Oluf Padersson, Cronoh:t Hallindz åbo Wettle Ericksson, och skatteh:t Strandz åboer Anders Bengtzsson och Anders Gudesson, alla i Hougdahls socken boende, samt Lars Torgiersson utj Prästebohls hem:t Lijen i Skiee socken, alla äro angifne för olofl:t och stadel: Connivence omgängie och Correspondence med fijenden, till Kl: M:ttz des rijkes, samt Krigzfolkz osäkerheet, som befunnes wara en förbrytellse, emot dhet 8 och 9 Cap: Högm:B:LL: altså warda desse angifne saaker och förseelser under dhen Högl: Kl: Giöta Håfrättens nåd och Högrättwjsa bepröfwande och afdömmande, effter förberörd Cap: utj Sweriges Lag samt 20 pt §? 2 utj Rättegångz processen underdånödmuikeligast hemställter och Lämbnad.

Således som föreskrefwet finnes wara agerat tahlat och swarat, wittnadt ransaakat, befunnit resolverat och dömbdt; betygar undertecknadh med mitt nampns egenhändigas underskrift, samt mitt och häradetz Sigills undersättiande. Actum Ao loco et die ut Supra
(Papperssigill) **Gudmundus Nordhborgh**

(Lacksigill)

Sid 99 (o 143)
Saköreslängd

Renskrift från printade sidor från nätet. På utskriften syns inte vissa delar av sidorna. Jag markerar med punkter, när det saknas något.

Protokollet finns även på sid 85. Det visade sig att det bättre skrivna protokollet har ändrats något, särskilt när det gäller stavningen.

Sid 123 /fick inte med texten i sidorna på printen /

Anno 1716 d: 7 Sept: blef efter Hans Höggrefl: Excell:ns Kongl: Rådetz Generalens och General Gouverneurens Gref Carl G: Mörners mundtel:a och Högwälb:ne Hr grefwens och General Majoren Delagardies skriftel:a Nådige befallning och ordres: at d: 31 förwijckne Augustj. **ett Extraordin. Ting hållit utj Wätte härad å rätten Tingzstad Giästgifwaregården Wijk**, till att inquirera och ransaaka om några Bönders utj dhetta häradet boende förgripeliga förhållande, hwilka äro angifne och Suspecte för otillbörl:t omgiänge och Connivence med fijenden, om hwilka här nedan före wijdare förmähles. Här wid infant sig Cronones Befallningzman Wälb:de Jonas Eriksson och effterskrefne af Tanums och Bullarens häradz Nembder, såssom dhetta ährendet med uthäradz nembd, war befallt att förrättas.

Af Tanums härad
Oluf Joensson i Lyngbytorp
Simon Ollsson i Carleby
Jurd Padersson i Gursrud
Anders Hansson i Hougar
Jöns Hansson i Ahrendahl

Af Bullarens härad
Assmund i Edsamb
Hans Hansson i Flötemarken

1:mo upplästes Högwällborne Hr Grefwens och Generalens Delagardies Nådige bref och ordres till mig undertecknad af d: 31 Augustj förel. med Nädig befallning effter Hans Kongl. May:ttz allernådigste willie, at anställa et /*Aé: står eg. at* /ordinarie Ting här i häradet, och med uth Häradz Nämnd därwid en noga Ransakning hålla, öfwer några bönder

Sid 124

som äro wordne angifne och misstänckte för den stora förgripelsen, at hafwa haft skadeliga umgiänge och Convenance med fienden så at de ey allenaste intet angifwet, när fiendens partier å den ena, och fahretyg å den andra sijdan hafwa anländt och i neigden warit, skolande och en Bonde i Krooken, när han war till wägwijsare förordnad, för ett wårdt swänksa Partije sin otrohet wist, det han sig undanstuckit: hwarföre Cronones Befallningz Man Wälb:de Jonas Ericsson, så wäll honom som de flere Bönderna uti Kongbäck, Brehult, Hallin och Strand i Hougdalets socken ration? Officie? skulle anklaga och tilltala, hwilken högbemälte befallning bijfrågar Sub N:o 1, 2:do därpå uppstod Cronones Befallningz Man Wälbetrodde Jonas Ericsson förandes där öfwer en swår Klag, at fienden, här å Orten denna sommaren giordt åthskillige inpass på det svenska krigzfolket med uth sätta påstars borttagande och wackdens wjd Krookstrand Öfwerfallande, hwilket så behändigt skiedt och sig tilldragit at Hr Befallningz Mannen icke finna kan, at det skolat kunna practiceras med mindre någon skadelig kundskap warit fienderna gifwen eller med dem warit Conniverat af de Bönder och undersåtare, som i neigden på denna sijdan finnes, och haft sig alla Lägenheter bekanta, hwilka offta hållit språk med fiendens folk, utom Höga Öfwerhetens wittskap och willia, hwilken otroheet, såssom den för högt Criminell är at ansee, så påstod han att slika Personer hårdel:n och till andras åthwarning afstraffas måtte och på det Man om detta måtte Komma till någon närmare Kundskap, begärte och påstod Cronones Befallningz Man att Extra ordinarie TingzRätten wille sig informerad giöra, om Kongbäckz skattehemman uti

Sid 125

Hougdalets sockens åboers Nils Olufssons och Biörn Månssons förgripelse, af den lilla Piltens Simon Erikssons, om sina 10 å 12 år, berättelse, som hoos dem tient och giätt deras Boskap, hwilken lærer Kunna gifwa underrättelse om deras förhållande, warandes han tagin och under arrest hållin en tijd, till des han sin berättelse härom för Lag och rätta Kunde få giöra. Denna Piltens framkallades altdärföre till at härom sin berättelse giöra. Och enär han framkom förtälgde han således at senst i Plouganden nästförl:ne wårtijd woro de Norska inne wjd Kongbäckz Landet med 3 sluper och togo ifrån desse Kongbäckz Bönder en hoop af Kläder och Creatur, Men förr än som det skiedde hade de Norska fiskarna och deras qwinfolk med små båtar och Ekior warit inne uti Kongbäck 8 eller 9 gånger, och hade äfwenwäll warit uti de omkringliggande gårdar Strand, Hallin och Brehult, och kiöpt af dem miöhl, Korn och malt, dels för Penningar, dels för Fisk, och jämwäll Kiöpt dylika saaker af hans huusbönder i Kongbäck. Sedan som de Norska drogo bort Kongbäckz boernas, som berörde är, Creatur och Kläder, sade han, at de Norska och en gång inne wid Kongbäckz Landet warit, och på ången der Bönderna gingo och slogo, hade en af de Norska warit och talt med dem: Och den samma Norske war en Månadztienare, som heet Lars Torbahll, och kiende Piltens honom af det han tillförenne warit der. Och detta hade Bönderna sedan omtalt hemma och han det hördt. Denna Norska sade han, dock effter böndernas tall hemma i huuset, skulle denna då berättadt för dem huru det tillgick förra

Sid 126

gången de röfwade, och huruledes de stådt i berget och sedt sig före, och bespanadt lägenheten huru de skulle afföra Boskapen när de Kort dereffter den borttaga ärnade. På den frågan om de Norska twingade eller trugade hans huusbönder till at sälja något, swarade han, at de intet twingade dem uttan de sålde godwilligt slika saker, sampt salt och fingo därföre skattepenningar, hwilket pilten såg. Sammanledes befrågades och Pilten, om han ey hade hört, hwad de Norska follken hade med dem talat ? Pilten swarade, at de Norska frågade dem om Krigzfollket, hwar de stodo, och om de woro många? därpå gåfwo de dem swar och berättelse hwar de stodo. Men at de ey wiste huru många de woro. Och bodo dem strax packa sin väg. ytterl:re frågades Pilten om hans huusbönder hade bedit honom det förtjga, der till swarade han ja: Men sade sig wäll fått lof sedan det at uppenbara. Hwilket sig tilldragit af det tillfället, at några Dragouner woro uppe uti Kongbäck med sina hästar på Foragerning? och bette deras hästar uti ängen som slagin war: då gick han walle med desse bönders boskap som de igen hade på ängen, då sade den ena Dragounen hwars Nampn han ey wiste, och ey heller nu Kunde upspöras, emedan han sielf det icke sedan welat angifwa eller bekiänna at han ey skulle gåå uti ängen med Boskapen och afbeta gräset för hästarna, emedan det woro hans Äng. då swarade Pilten det war förr min äng än Ederz. då sade Dragounen åter ? (*Aé: konstigt med frågetecken här*) du skall intet giäta här: Ty i dag 8 dagar till Komma wij tillbaka med hästarna. då sade han innan den tijden skola Creaturen Klådt

Sid 127

gräset. därpå swarade Dragounen det skall din lada betala. Då war en annan Dragoun som sade du får wäll sända bud effter Juten at han kommer till at afbeta gräset. då swarade Pilten. Gud gifwe at han här aldrig måtte komma. Hr Lieutenanten Jacob Hiorth af Hr Öfwerst Wallenstiernas Regemente och Ryttmästare Schajs Compagnie, sampt Dragounen Lars Giöök, berättade at denna Pilten skulle således sagt effter det som varit talat ibland Dragounerna at när Dragounen sade at de skulle komma tillbaka, och afbeta gräset, hade Pilten swarat att de skulle skicka bud effter de Norska om de Kommo igen, som skulle flätta dem döda el:r taga bort dem. detta neekade Pillten sig sagt: Och sielfwa Dragounen som Pilten detta skulle talat till wiste Man ey nampn uppå, ey heller gaf han sitt nampn an. På detta Dragounernas angifwande blef Pilten effter Hr Ryttmästare Schajs befallning tagin af Dragoune Corneten Hr Abraham Baltzar och har sittat under wackt till denna tijden. dermed sade Pilten ytterl:re redo desse Dragounerne bort läggie /? *borde det ha stått bäggie?*/ två när således war talat som han nu sagt: Men icke som Dragounerne berättat och han gick med Creaturen och dem wacktrade och skiötte sedan som före till des Hr Ryttmästare Schaij lät taga honom. Pilten befrågades, om han icke förnummit at hans huusbönder fått Penin:r för de Creaturen som de Norska för dem bortogo; dertill swarade han: Ney: Ty de giäbrade sig och greto, sedan de hade mist Creaturen. Pilten frågades huru många

Sid 128

Creatur de togo ? Han swarade 4 Koor och 2ne Oxar som Nils hade sagt sig köpt för 6 Rd:r styckiet. det öfriga war någon ung Boskap af stutar och qwigor 7 till talet, några om 2:ne, och några om 3:ne åhr, Denna sin berättelse om des tall med Dragounerna om ängbetet sade Pilten sig giordt för Hr Ryttmästare Schaij, och sedan hade han fått ståå der wjd. Corporal Erik Flygare berättade, at då Pilten tougz hade han samma berättelse om sitt tall med Dragounerna, som han nu hade sagt: Och det samma bewittnade jämwäll Hr Corneten Baltzar uti 2:ne åhr och ½ hade denna Pilten i Kongbäck tient, till nästkommande Mickelsmässotijden beräknadt. 3:tio; Nils Ollsson i Kongbäck inkallades härpå och särskildt ifrån Biörn förhörde: och befrågades om de Norska honom detta åhret röfwat hade? Han swarade, at de ifrån honom tagit, 14 stycken fäå uti plougandene: än wjdare befrågades han, om någre Norska warit hoos honom detta åhret förrän de honom röfwade eller sedan? Han swarade at ingen af det follket, warit på Kongbäck, eller wjd stranden som han wet detta åhret, hwarcken förr än han blef Spolierad eller sedan, och det will han göra sin Eed uppå. Pillten tillspordes härom? Han swarade at på detta Nya åhret som är detta innewarande, hade de intet warit här inne; uttan detta som han berättadt om hade skiedt mäst i fiöhl sommar vår och höst. Men i åhr wiste han ingen Norsk warit här inne på Kongbäck, mer än en Norsk fiskare Jakob benämd på Hwaler boende, som hade här warit och sålt 2:ne fiskeboler. en stoor HafKatt och en Långe: Och därföre fick han af Nils salt och

Sid 129

Mente effter hans minne at det skiedt 2 a 3 dagar före än saxarna Kommo at liggia här Nord som woro senst i Aprill månaden, och mehra hörde han ey at de talte wed Nils, än at han frågade hwar Krigzfollket woro ? då swarade Nils det ligger inpå Herrgården, hwarmed han mente Blommersholm, at de Norske förra åhret skulle frågat effter Krigzfolket, sade Pilten förorsakat, af det sundzwacken hade då warit en gång uti Kongbäck, och då hade en Fältwäfare Carl wjd Nampn warit med: därföré frågade de då hwar Krigzfollket woro. Nils sade uti fioll höstas war Jakob i Norwijken hoos honom och köpt en gris, det sade och Pilten wara sandt. Men at han skulle warit i Kongbäck i våras, wille Nils ey tillstå: dock omsijder måste han wjdgåå at han i wintras kiöpte denna förberörde Lången och Hafkatten af Jakob, ehuruwäll han tillförenne hade sagt och föregifwa welat sig den sielf fiskat. Och sade Nills det han Kiöpte Lången och HafKatten skiedde wjd hans strand. Men ey i Kongbäck, och det medan isen låg på wattnet och war ey Pilten hoos dem då han Kiöpt denna fisken på isen, och kunde alltså ey höre det som skulle warit talat, som honom berättar om Krigzfollketz liggande på Blommersholm utan hade Pilten sådant orätt ihoppstålt. at Lars Torball warit här inne och talat med Nills, sedan

de Norska röfwade i Kongbäck, wille han intet tillståå. Men Pilten sade och påstod, at han hörde säga, det han war här och talte med Nils och Biörn i ången. Denna Lars Torball sade Nills warit en fiskare bonde på Waler i Noriet: Om han är nu Månadztienare eller ey wet han intet. Kunde doch icke neka at han sedan ofreden

Sid 130

Begyntes warit här inne hoos honom någon gång med Fisk och såldt för miöll eller dylickt, men nekade det i åhr skiedt. Och som i fioll och föråhrs här wjd gräntzen warit alt tyst och stilla, mente han icke kunna honom påbördas at hafwa giordt kundskap. Om han eller några andra fiskare kåner en eller flere gånger då warit här inne med fisk hoos honom eller i de andra gårdarna deromkring, ty då war här intet Krigzfolk och sådant meate? /Aé: möte?/ som ey förbudit wara. Biörn inkallades sedan och särskildt förhördes. Och befrågades om han icke wiste när fiskaren Jacob på Waler i Wåhras hade såldt fisk till Nils. Han swarade sig deraf altz intet weta. Sammaledes sade han och wara honom obekant at sedan de blefwo röfwade det Lars Torball skulle här warit, och på ången talat med dem. Förledne åhr sade han war några gånger fiskiarens Gräfwingens på Wahler hustru här inne på Näset och rände omkring i gårdarne med fiskiebåtar, hwarföre hon wille byta sig till miöll. Omsijder tillstod både Nils och Biörn, at förledne åhr och tillförenne, så länge gräntzefreden warit, hafwa Hwalers fiskiarna eller deras hustru /r/ warit här inne både en och annan gång, och welat byta sig till Miöll, Salt eller något annat före af dem och deras grannar för en Måltijd fisk, men aldrig widare. Och huru ofta det skiedt Kunde de intet minnas eller säga och kan wäll hända at de då frågat om de hade hoopp at här snart skulle blifwa fred eller om här woro mycket Krigzfolk

Sid 131

Hwarpå de Kunde swarat, men aldrig den ringaste Kundskap gifwet om ett eller annat som till någon skada kunde lända: Som och härföre än i åhr intet Krigzfolk stadt. Hafwandes budit dem packa sig sin wäg effter de intet omgiänge willia med dem hafwa. Och emedan dhe förmente sig wara för Kundskaps gifwande och alt olofligt omgiänge och språk med fienden eller hans folk detta åhret frije begiärte de at de måtte niuta sin Oskylldighet till godo, och blifwa ifrån sin arrest befrijade och till sitt åkerbruukz idkande endtledigade. Pilten Simon kunde de intet hafwa bedit med något tiga: ty de wetta sig intet olofligt hafwa för händer haft: Hålst de mente så länge gräntzefreden warade, det icke skulle kunna ansees för någon otrohet och oredelighet, om de af en fattig fiskare Kiäring på Norska sijdan som kom löpandes sig tillbytte en rätt fisk. Och skulle de störtat sig uti fahra, kan hända om Lijf och ägendom der de dem antastat, som dock ey skiee kunde när här intet Krigzfolk war. 4:to Der näst inkommo Brehåltz åboerna på Befallningz Mannens anhängande, Oluf Pädersson och Anders Mickelsson och särskildt Examinrades och först Oluf, hwillken befrågades om de Norska med sina Fahrkoster denna Wåhren ofta warit wjd Hallwjkz stranden och han med dem warit i tall ? Han swarade sig intet weta at någon af de Norska detta åhret warit der wjd stranden, undantagandes då han plundrades och då de sloge i Dynekijlen och då foro förbi; och ey heller hade han detta hela åhret sedt någon Norsk Man, uthan dem som hade warit i Kongl: Lågret fångne. Ytterl:re befrågades

Sid 132

Han om de förl:ne åhr och förr ofta derwjd Hallwjkz stranden som intill Hallins ägor ligger, hafwa warit och såwäll uti Hallin som hoos dem omgådt ? Han swarade, at inga Norska Karlar det han förnummit hade här inne warit, utan då Wettle i Hallin röfwades, men af de Norske fiskarne och deras hustrur på Waller, hafwer då och då en och annan här warit, som söckt at för fisk få byta sig till något miöll eller salt till sitt underhålld. det befrågades hwarom de då tallat och hwar effter de frågat ? Han swarade dem ingenting effterfrågat, utan begiärt, at de måtte få byta sig till något till födan för fisk. det frågades hwarföre de icke gifwit tillkiänna för officerarna, då sådanne Personer till dem kommo. Han swarade at här inga officerare ey heller Krigzfolk woro då för tiden, och såssom gräntzefreden då war wjd Macht, mente de at ey skulle wara förbudit, om de kunde fåå byta sig till af dem några fiskar till födan, skulle och det dem brackt i fahra om lijf och ägendom, effter här intet Krigzfolk war som dem beskyddade och wiste ey heller om det borde skiee effter gräntzefreden stod i sitt esse. Han sade och at sedan som de Norska hoos dem röfwade och togo bort för honom och des granne mäst alla deras Creatur af Boskapp, som skiedde dagen förr än våra woro på Fredricshall, Nembl: d: 23 Junij, hafwer ingen Norsk Karl eller qwinna, ey heller tillförenne detta åhret warit med fisk inne uti deras bygdela det han weth sig welat sig för fisk något tillbyta eller sig hoos honom anmält, och kan han därpå giöra sin salighetz Eed, sedan inkom Anders Mickelsson i Brehult och tillfrågades,

Sid 133

huru ofta han detta åhret haft samtall med de Norske som warit på Hallwjkz stranden wjd Hallin ankomne och här inne. Han swarade at han detta åhret haft samtall med de Norska gud bättre till föga sin fromma. Ty dagen före Midsommars affton i Solegledningen, kommo en hopp Norska till hans åboende hemman af solldater och Månadztienare, och förstod han ibland dem ingen officerare, hwillka bortröfwade för honom alla hans Booskap, undantagandes en kalf, samt Kläder, och sloge honom altförderfwad, och föllgde med dem alt lööst som i huset war, så at om ey mehr war än ett fiskiesnöre som hängde på wäggen, togo de det bort. Hwarken Norska fiskiare eller deras qwinnor sade han hafwa detta åhret, förr eller sedan warit inne uti Brehult, det han weth och det wille han afläggia sin salighetz Eed uppå. Han sade och at enår wackten som stod wjd Brehult, hwillcken Patrullerade till Hallelwjkz stranden, blef uptagin skiedde, hoos honom och hans granne detta röfwerijet, och bad han det

Partijet at de skulle Lämna honom en koo, men de swarade at hans Broder skieps Lieutenanten Måns Ramdall, hafwer hos dem ingen ting skonat. Det förledne året och det förra, neekade han intet at de Norska fiskiarnas hustrurs / *Aé: det står så* / på Waler hafwa, der inne på Hougdals näs som ey långt ifrån Waler är pas ½ mihll eller något mindre både i Brehult och flere städes hos deras grannar warit och welat byta sig till ett wellinge miöhl eller något annat till födan. Det han och des granne

Sid 134

Ey gåfwo sådanne Personer, ann, war orsaaken, at inga officerare eller Krigzfolk woro i neigden, och der hoos war gräntzefred, så at de intet wiste antingen de skulle sådanne folk angripa eller intet, och ey weet han at någon Mans Personer war med slika qwinfolk, utan konorna kunde komma löpandes. Om någon ting hafwer han ey med dem talt, utan de snackade med Qwinfolcken om deras nödwändigheter, annat slät intet at han skulle någon kundskap gifwet: Förmodar han at aldrig skall kunna honom bewisas som han och om ingen ting hafwer kundskap, och om han än kundskap hade om ett eller annat skulle Gud honom ifrån sådant wärck bewara. Men hwad som woro till Kongl. May:ttz dienst, det will och skall han som en trogen Kongl. May:ttz undersätare söckia at förfordra. Begiärte alltså både han och hans granne Oluf Pådersson åtniuta sin oskylldighet till goda och för slika misstanckar blifwa befrijade.

5:to Der näst inkom effter BefallningzMan påståendes den gamla Wettle Ericsson på Hallin Crono hem:t, och befrågade huru offta de Norska och deras sändingebod detta året hade warit hoos honom ? Han swarade, at för 4 år sedan röfwade det Norska siöfolket af Gallejorna, som lågo uti Maköö Browijka Sandöö och flere städes på brandwack, bort ifrån honom alt det han ägde, ehuru wäll då gräntzefreden war wjd mackt, så at han ey hade at skyla sin egen och sin hustrus Kropp med : Och sedan hafwer aldrig någon

Sid 135

Af de Norska, män eller Qwinna warit uti hans gård, hemman eller huus, och om än de skulle söckt dijt hade han intet haft at gifwa dem igen för deras fisk, därföre gick ingen in till honom. Nu i wåras hade han den olyckan, at de Norske under wjd Hallewjzstranden togo en Rödblåset häst ifrån honom som gick wjd siöen: Men han såg ingen ey heller wiste när detta skiedde: Ty hans hemman ligger wjd Pas ifrån stranden så lång/t/ som 2/3 af en fierdingz wäg. Och som detta sig således i sanning hafwa skall, förhoppas han det ingen skall med skiäll kunna tillwjta honom någon kundskapsgifwande till de Norska, hwaröfwer han och anroppade den alwetande gudens wittnesbörd.

6:to Sedan inkommo skattehem:t Strandz åboer effter Hr Befallningzmannens anhållande Anders Bengtsson af / *Aé: Det står så* / Anders Gudesson och särskildt förhördes då först Anders Bengtsson befrågades hwad de Norska hade uthrättat förl:ne Wårtijd, och sedan när de woro uppe uti deras hemman ? Han Anders Bengtsson swarade, at detta året hafwa inga Norska Män eller Qwinner warit uti Strand, och inga hade han af det slaget sedt eller talat med, och ey heller skulle någon Menniskia honom det kunna öfwerbewijsa. I fioll och i föråhrs kunde han ey neka, at Hwaler fiskarnes Qwinfolk kommo med småfiskiarebåtar eller Eckior till stranden och luppo upp uti gårdarna med någon fisk, williandes tillbytta sig därföre något miöhl, salt eller dylikt, och kunde jämwäll komma uti hans huus stundom då han

Sid 136

War borto, stundom hemma och wiste han ey at det då skulle upbudit wara effter gräntzefreden war wjd mackt. Men i år har här ingen sådan Menniskia warit. Och han ey heller med någon sådan talt eller sedt; Hwarföre han förmente sig för kundskaps gifwande aldeles wara frij, så at han och med sin salighetz Eed sin oskylldighet der uti bewissa wille. Anders Gudesson kom der näst före, och befrågades huru offta de Norska detta året hafwa warit uti Strand, och han med dem haft språk ! / *Det står faktiskt inte frågetecken här* / Han swarade at ingen detta året der warit, det kunde han afläggia sin Eed uppå, och ey heller hade han med någon Norsk Man eller qwinna detta året talat. det förl:ne året neekade han ey at några af Hwalers fiskiarehustrurna lupit därom kring i gårdarna, med fisk at byta sig till något före. men han neekade sig någon tjd med dem handlat, och af det tillfället talat; Ty han är förl:ne år kommin dijt at boo, och hafwer haft myckiet ljtet uti förråd, så att slijka ey kunnat söckia till hans huus: hwaraf han förhoppades hans oskylldighet nogsampt kunna siönjas.

7:mo Sijdst förekom Lars Torgiersson uti Lijen på Hr BefallningzMannens begiäran: och emot honom inlade Hr Befallningzman Hr Majorens af Wälb:ne Hr Öfwersten Wallenstiernas Regemente Wälb:ne Hr G: Johan BocKs Memorial, som bijfrågas under No 2, hwarmed Hr BefallningzMan anklagade honom för det at då han war wägwijsare för ett swänkt Partij, som af Wälb:ne Hr Majoren skulle anföras d: 24 Aug: förl:ne

Sid 137

Med en Capitain, Cornet och 3 under Officerare, sampt 30 man gemena, hafwer denna Bonden dem förlåtit, och som förmenas haft Correspondence med fijenden till det Partijetz förraskande, som des Relation och berättelse skall uthwisa den Hr BefallningzMan begiärte noga observeras måtte; hwilken war af effterfölliande innehåld: Nembl:n at då Wälb:ne Hr Majoren BocK med de förberörde öfwer och under Officerare, sampt 30 giemene af gröna Dragounerna, skulle gå å förbesagde Dato på Partie, hade Hr Majoren frågat denna Bonden Lars i Lijen i Skiee sockn om han wille föllia med och wisa dem, den wägen som han wille Marchera effter bonden warit tillförenne med Partije, och den wiste ? Dertill hafwer denne bonden Lars godwilligt jaakat, och sagt at han wille wisa dem wägen ricktigt der in. I anseende der till förtrodde Hr Majoren honom Lars sina Disseine, förljand

sig på bondens trohet. Och redelighet, som han och föllgde med. När de kommo till Hwammen sade denna Lars der wara en gammall bonde, som wiste bättre vägen än han i fiällen. den toug och Hr Majoren med sig då de beggie lofwade sig willia wisa Hr Majoren ett steg öfwer Eningedals Ellfwen i Norriet, i en stor skoug, hwarest de skulle blifwa medan dagan war. Därpå gingo de från Hwammen, och när de Marcherat ½ mihl och ärnade stanna till at hwilla sig, blef bonden Lars tillbaka at kasta watten. den andra bonden sade till Hr Majoren at de hade ändå ett godt styckie at Marchera öfwer en slätt och Ellfwen, så at de

Sid 138

Kunde hinna före dagen i skougen. Och när Hr Majoren på den berättelsen Marcherade och gådt en half fierdingz wäg, /*Aé: drygt 1,3 km*/ hölt Lars sig undan, och när Hr Majoren sacknade Lars blef han stilla ståendes och wäntade en half fierdedels timma effter honom. Men då han Lars intet kom effter, Marcherade Hr Majoren han dijt tillbaka som han förwarade bonden, och satte Manskapet i Buskarna, och sielf war han med Hr?

Cornetten på högdarna, och såg ingen bonde gåendes: Och sedermera med en Dragoun till wjd pas Kläckan 12 besteg högderna från den ena till den andra, men blefwo honom ey warse, då skickade Hr Majoren en Dragoun i bonde kläder till Hr Ryttmästaren Ståhl till Hwammens qwarn, hwarest han stod med Cavalleriet med befrågan om bonden gifwet sig hoos honom ann, hwilken vägen han nödwändigt måste gåå tillbaka effter bondens i Hwammen berättelse. Men Dragoun återbrackte det swaret at Ryttmästaren ey sedt bonden, ey heller hustrun i Hwammen Johanna hwarest hon om Natten war och toug hennes man med som ännu hos Hr Majoren war. derpå resoluerade Hr Majoren gå tillbaka, i förmodan at bonden förrådt alla hans Deseiner, När Hr Majoren kom till Lijen frågade han effter bonden, om han war hemma, och när han kom hem: då swarade de Kläckan 4 effter middagen hade han funnit sig hemma. ytterl:re kallade Hr Majoren

Sid 139

Lars till sig och frågade honom hwar han hade warit: då swarade han at han lagt sig och sompnat, den lilla stunden de stanade? Hr Majoren frågade än wjdare hwar han så länge warit, emedan han före ey kommit hem? Han swarade at han warit i skougen öfwer Ellfwen och söckt effter Partijet. Hr Majoren frågade hwarföre han då intet mötte dem när de Marcherade samma wäg tillbakars och hela bortowarandet ey war öfwer ¼ timma: Hwilkken vägen han sielf uthsagt till den andra bonden, hwart uth Marchen skulle lända, och hwarest de skulle stånda. Swarade bonden at han hafwer längst skougen gådt och intet öfwer den slätten torde wåga sig som de gådt hade: Hwilkka alla Excusen Hr Majoren funnit falska, 1:mo at släten intet war så osäker som han sielf wiste, effter ingen Menniskia på samma slätt fantz. 2:do at der han i skougen skulle Marcherat, har han alt stilla kunnat sedt och hört hwar de Marcherade. 3:tio kunde han ey komma så säkert öfwer Ellfwen och i skougen derest han säger sig Partijet söckte med mindre han skulle passera någon Byar igenom 4:to hafwer Hr Majoren sielf med en Dragoun förteckt längst backarna: och samma skougen och sedt folket arbeta i Byarna i Norjet hwarest han säger sig skolat gådt, men intet blifwet honom warse. 5:to torde han intet understå sig derest han wjd

Randlo...rus? /*Aé: Ordet avstyckat; en del borta i inbindningen*/ Platzen warit, haserderat? sig med dagen at gåå

Sid 140

Tillbaka. Kan man alltså klarligen see at bonden lärer med fienden heml:n Corresponderat, emedan samma dagen om Middagztijden 3 Troupper åth samma skoug af fijenden Marcherat, som Påsteringen wjd Kroocke stranden berättade. Alltså påstår Hr Majoren at öfvannämde bonde effter begångit Brått, måste effter Lag och Kongl. Förordningen blifwa ansedder: Hwilk:n? Memorial är Dat: Strängen d: 2 Septb:, Men Hr Maj:n war nu icke tillstädes. Hr Befallningzman begiärte alt därföre at Lars för detta sitt grofwa förseende måtte afstraffas. Härpå förklarade sig Lars Torgiersson således, at han warit 2 dagar förrän detta skiedde på hållwackt i gästgifwaregåden Eigst, då togz hans häst derifrån till Hede gästgifwaregård i skiutzningen effter hwilken Nembl:n hästen han måtte gå, och kom alltså intet till at sofwa den Natten. Wjd hans hemkomst om afftonen blef han tagin af ett swänkt Partije, som en öfwerstL: och Hr Capitain Pinello war wed, och förde det in uti Norjet, in emot Ide slätten; alltså kom han ey heller den Natten till att sofwa. Och när det Partijet andra natten dereffter war på hemresan kom han ey heller då till at fåå någon sömpn. När han då war hemkommin ifrån det Partijet fram på dagen, kom Hr Majoren Bock wjd Sotenes under gång och toug honom åter med sig på Partije, då Marcherade de om Natten en stund och wjd det de kommo till at lijtet hwila eller stå stilla, lade han sig neder och sombnade så, och inföll i en så swår sömpn, at

Sid 141- På denna sida saknas lite av texten vid inbindningen

Han ey wacknade när de gingo dädan, och ingen wackte på honom. Men uti första gryningen wachnade han igen af sig sielf, och när han såg de andra af Partijet wara borto söckte han effter dem och gick till Ellfwen wjd Ellehind, der han mente at de skulle gåå öfwer. Men då han länge på dagen der wäntat och såg dem ey komma, gick han hem igen en annan wäg än den han hade kommit dijt Nembl:n åth Röör, och emot qwällen något före solenes nedergång kom hem och Hr Majoren kom intet förr än Natten effter. Det han ey förr på dagen kom hem sade han sig förorsakat af det at han wäntade för länge wjd Ellehindz eller Enningedals Ellfwen effter partijet men det kom ey till den Ellfwen, uthan wände förrom at han ey mötte Partijet då det gick tillbaka, mente han sig förorsakat, af det han ey traskade den vägen som Partijet gick: Hwilket och så saktel:n sig stilla framfore, at han intet kunde höra hwar de woro, och intet torde/s/ han ropa at icke de Norska gårdarnas åboer wjd gräntzen skulle blifwa något warse: Och ey heller torde/s/ han gåå öf:r slätten, emedan han befarade at de Norske skulle honom

fåå see, då de honom torde tagit fången. Hr Majorens Maath och brännewijn bar han och förde med sig hem. Men at han med fienden el:r någon Norsk bonde Corresponderat, och gifwet dem kundskap, om detta Partijet, och det förråda söckt, det nekade han aldeles till med många Contestationer. antingen fijendens Troupper gådt in uti den förberörde skougen, som är Wassböns skougen el:r icke wet han intet, och ey heller är han dertill wållande, och sade alltså sig intet dertill swara kunna. Uppå denna förklaring kunde Hr BefallningzMan ingen Sid 142 *På denna sida saknas lite av texten vid inbindningen*

Wijdare Observation göra, än at han beroppade sig på föreskrefne Memorial. Och begiärte dom uti saken öfwer alla desse föreskrefne bönder, effter sakarnas beskaffenhet. Angående Krookens åboer, hade Hr Befallningzmannen emot dem nu intet at andraga utan i stället för denna Lijens åboen warit wägwisare, hade uti ordena blifwet infördt Krookens. Hafwandes han emot Lijens åboen förestält hwad han hafwer emot samma at tala. Eliest kunde hwarcken Befallningzman eller Nemden sägia at desse anklagade för någon oredelig giärning eller handell tillförenne warit bekandte. och såssom flere skiäll eller wittnen på någondera sijdan ey åberoppades. stadnade Extra ordinarie TingzRätten öfwer desse saker uti fölliande resolution. /*Aé: Följande är den text, jag skrivit av från det svagt skrivna protokollet, förutom lagparagraferna, som syns bättre här* / Resolutio: Såssom åboerna af skatteh:t Kongbäck Nills Ollsson och Biörn Månsson, Cronohem:t Brehultz åboerna Anders Mikellsson och Oluf Padersson, Cronoh:t Hallindz åbo Wettle Ericksson, och skatteh:t Strandz åboer Anders Bengtzsson och Anders Gudesson, alla i Hougdahls socken boende, sampt Lars Torgiersson utj Prästebohls hem:t Lijen i Skiee sockn, alla äro angifne för olofl:t och stadel: Connivence omgiängie och Correspondence med fijenden, till Kl: M:ttz des rijkes, sampt Krigzfolkz osäkerheet, som befunnes wara en förbrytellse, emot dhet 8 och 9 Cap: Högm:B:LL: altså warda desse angifne saaker och förseelser under dhen Högl: Kl: Giöta Håfrättens nåd och Högrättwijsa bepröfwande och afdömmande, effter förberörd Cap: utj Sweriges Lag sampt 20 och 32 p:t utj Rättegångz processen underdånödmukeligast hemställter och Lämbnad.

Således som föreskrefwet finnes wara agerat tahlat och swarat, wittnadt ransaakat, befunnit resolverat och dömbdt; betygar undertecknadh med mitt namns egenhändig underskrift, sampt mitt och häradetz Sigills undersättiande. Actum Ao loco et die ut Supra
(Papperssigill) Gudmundus Nordhborgh

(Lacksigill)

DOMBOK 1717

Noteringar gjorda, när jag letade efter uppgifter om den förrymde Anders Joensson.

Ala:16

Sid 227

ANNO 1717 d:n 14 ock 15 Februarij... i Rabbalshede

Sid 229

Målet åter uppe men uppskjutet än en gång till nästa ting.- se print.

Sid 239

ANNO 1717 d. 5 Junij... i Dalen i Kville

Sid 241

S.d. dito Karin Hallwardzdotters Lägers Måhls sak med förrymde Anders Joensson i Wassbön. för det at inet hennes wittne, som underskrefwet attesten woro tillstädes.

/Aé: Det var allt som stod /

Det står inte heller något i saköreslängden för detta ting.

S.d. LänsMan:n utj Qwille häradh Wällackt:e Oluf Holmqvist, beswärade sigh högel:n för den trögheet, som inwånarne där utj häradet tijd effter annan wisa med skjutz hästars framskaffande till alla ankommande Marcher af Proviantz förslar,men särdeles nu för kort sedan då en Brödförsell war påbuden till Sundzborgh, hwar utj dem tillkom att skiutza till Hede i ¼ Muhl. Och som han der igenom förordsakades af Konungens andra Medell Lega skiutz till samma Brödh för 10 dr srmt, påstår han nu at den wid samma försell, treskande allmogen, måtte icke allenast ehrmälte 10 dr srmt betahla, utan och plichta efter Lagh så fremt något skiutz effter denna dagen af dem skall kunna framskaffas willjandes han om? med bem:te Allmoge längre skola sees igenom finger wara uthan ansvar, ifall Kongl. Maj:tz dienst icke med den drifft som wederbör förrättadt blifwer. TingzRätten företogh sigh samma Måhl till Ransakande, och som befinnes, at ingen af alla de bönder som LänsMan:n på sin ingifne förteckning uppsatt, war tillstädes, oacktdt bewittnande, warit sijst till Tinget Lagl: stämde. Altså bepröfwades att effterskrefne hemmans Åboer Neml: utj Qwille sockn, Efwenröd:, Stora Jores, Ödesmålls Tärp, Rörwicks norg, ibid, Bodelandz, Bräckes wed Fiällbacka, Lussshedz? och Skiäröds; Af Båttna socken Erich Jönsson, Anders Jönson, Nills Andersson, Nederg., Skiärhållmes åboer, Skiärperödhz, Skippewalls?, Gisslegiärdz, Wellebys och Färs? i Wrangstadh?: Af Swenneby sokn Swennebys Store gård: Mellang: ibid: Norreg ibidem, wallön, Smidgeröd:, Houglutz och Qwillekiärs? åboer, hwilcka alla för treskande med skiutzande wid sidsta Brödhfärdslen warit till detta Tinget inkallade. böra hwar för sig plichta i anledning af det 33 Cap: TingzM:B: L:L: sina 3 mark srmt till treskutes, åliggandes LänsMan:n till förstkom:de Tingh dem alla åter igen inkalla, så fremt han täncker åter få siné utlagdee 10 dr Srmt.

Sid 245

ANNO 1717 d: 21 Octobris i Dahla i Kville

SEIT DET
DÄR KOMMER INTE OUFANST-MÅN IGEN
MEN KLAMORIAL PÅ 66 SKJUTSNING
LÄNSMAN GJORDE UPP FÖRT. PÅ
SKJUTSN. SKYDDIGA BÅRDAR
(SE BILD 1780 i ADON LINE)

TANUMS HÄRADS PROTOCOLL PRO Anno 1717

Sid 117

Anno 1717 d: 18 och 19 Februarij höltz ordinarie Laga Ting med allmogen af Tanums härad å rätten Tingstad GiästgifwareGården Hede: Närwarandes Cronones BefallningzMan utj Norrwijkan Wälbetrodde Jonas Erickson med effterskrefne Edswurne och Troovärdige NämdeMän, såssom

Af Tanums härad
Simon Olufsson i Kalleby
Juhl Pärsson i Gursrödh
Oluf Jonsson i Liungbytorp
Jöns Hansson i Arendahl
Elias Caspersson i Semb
Anders Hansson i Hogar

af Wätte härad
Anders Ifvarsson i Kroken
Hallfword Assmunsson i Lommeland
Anders Swensson i Bowall
Nills Hansson på Råssön

No 1

Rotebåtsmannen för skattehemmanet Eek i Luurs sokn Tårckell Hansson Eek. så wäll som qwinfolcket Barbro Christophersdotter darsammastades, blefwo af LänsMannen utj Tanums härad Swen Swensson för Tinget framhafde och anklagade för Lägersmåhl de med hwarandra begångit, hwar effter Barbro hafwande

Sid 118

blefwit och oächta barn några weckor före Juhlehelgen framfödt som nu mehra afsomnad är. BåtzMannen så wähl som qwinfolket kunde för denna synden icke neka. Resoluti. Fördenskuil pröfwade TingzRätten det bör så wäll Rothebåtsmannen Tårckell Eek, som qwinfolcket Barbro Christophersdotter i anledning effter Kongl. Förordningen af d:n 2. Januarij 1694 plichta den förra 10 dr och den senare 5 dr Srmt, särdeles som ingendera af dem tillförne sådan synd begådt, hwilka 15 dr Tårckell strax till wederbörande lefwererade. Kyrckioplichten ang:de så komma de begge at stånda en söndagh på Plichtepallen utj Luurs Kyrckia och der uppå Absolution undfå, och det i förmågo af Kyrckiolagens 9 Cap: och 4§. Om barnefödzlan kan TingsRätten sikh intet utlåta, emedan det igenom döden aflidit är.

Sid 119
No 5

Aé: Ett mål. där Gullbrand Olufsson i Nygård tillerkänns ersättning för att han "dödat och ihälslagit utj et berg" 3 vargungar. /Aé: Det står inte vilken socken, men troligen i Lur /

d:n 19 Februarij Continuerade Tinget.

No 6

~~CONG- jerd~~ Bönderne Anders Hellgesson på Ressön utj Luurs sokn, Essbiörn Helgesson utj Bårrekiär och samma sokn, på sine egne, Halfword Olufsson på Ressön och Jöran Andersson på Norre Galtön på sine hustruurs Märta ock Guru Helgesdöttrars wagnar framstego för Rätten ock tillkänna gåfwo, det de af frij willja och moget betänckande sålt och afhänt ifrån sikh ock deras ärfwingar all deras Odell utj helgiärdzhemmanet Södre Galtön till bonden där sammastades Ifwar Jacobsson, des hustru, barn och Erfwingar emot en undfängén summa penningar af 6 dr Smt öf:r hwilcket kiöpe Contract såssom witne warit närwarande NämdeMannen Anders Hansson i Hogar; hwarföre de så medelst ifrån sikh, sina barn, ock ärfwingar, till denne Ifwar Jacobsson, des hustru barn ock arfwingar åf-

Sid 120

wann:de deras Odall utj Södre Galtön till ewärdeligh Odelles Egendomb sälja och afhända at nyttia ock behålla med alla dess underliggiande tilhörigheter af huus, åker, Eng, skough, Mulebete, fiske ock fiskewatn närby ock fierran, intet undantagande af alt det nu tilligger, ock af urminnes tijder tillegadt hafwa, oklandrat utj alle måtto ock måhl; hwilket jordekiöp de till större säkerhet och efftierrättelse begiärde måtte utj Protocollet infödt blifwa.

aina andré

Således som föreskrefwit står war tahlat, swarat, witnadt, befunnet, ransakat och Resolverat attesterar undertecknade med min handz underskrifwande samt mitt ock häradetz signeters undertryckande.
Actum anno, die et loco ut Superius

På Tings Rättens wägnar
Torger Brun
(Lacksigill)

Sid 121

Anno 1717 d. 13 och 14 Junij höltz ordinarie laga Tingh med Menige allmoge af Tanums härad å rätthan Tingsstad Giestgifwaregården Hede; Närwarandes Cronones BefallningzMan Wällbet:de Jonas Ericksson, Länsmanen Wällachtat Swen Swensson, med effterskrefne Edswurne NämdeMän.

Af Tanums häradh
Simon Olufsson i Kalleby
Juhl Persson i Gursrödh
Oluf Jonsson i Liungbytorp
Anders Hansson i Hogar
Jöns Hansson i Arendahl

af Wätte härad
Jon Olufsson i Källekend (Aé:Rättel. Larsson)
Anders Ifwarsson i Kroken
Anders Swensson i Bowall
Jon Olufsson i Syndby (Aé:Står så)

Sid 126

No 9

VARG Jon Olufsson i Siuhlebo och Lurs sokn föregaf sigh hafwa skudet en gammal wargh och som han därföre förmenar sigh de bestådde skättepenningar hafwa at förwänta, framwiste han samma wargskinnosv

d:n 14 Junij Continuerade Tinget.

Sid 128

No 15

VARG NämdeMannen Juhl Person i Gursrödh upstod från Rätten och framwiste 7 stycken wargungeskin, som han jämte några andra Bönder och grannar dödat och ihiälslaget begiärandes att för möda och arbete sitt, honom måtte de wanlige skättepenningar bestådt blifwa; fördenskuld och såssom Nämnden med Tingsökiande allmoge betygade och witterligt giorde, at bem:tte siu styc: wargungar af honom och flere wederbörande blifwit dräpte och utdödde; Ty blef han till wederbörande förwister at af de därtill destinerade medell i anledning efter Kongl. förordningen om diurfång och fogleskiutande af år 1664 d:n 9 aug: och sidsta § undfå sine bestådde skättepenningar å 1 dr Smt stycket.

Således som föreskrefwit står, wara tahlat, swarat, wittnadt, befunnet, Ransakat och Resolveradt, attesterar undertecknade med mitt namns underskrifwande, samt mitt och häradetz signetters undertryckande. Actum Anno die et loco ut superius.

**På TingsRättens wägnar
Torger Brun
(Lacksigill)**

SE TILLÄGG SKRIV 2014

Sid 129

Anno 1717 d:n 16 och 17 Octobr: höltz ordinarie Laga Tingh med samtl: allmogen uthaf Tanums härad å rätten Tingstad giästgifwaregården Hede; Närwarandes Cronones BefallningzMan Jonas Ericksson, LänsMannen Wällack:dt Swen Swensson med effterskrefne Edswurne ock Trowärdige NämdeMän

Af Tanums härad

Simon Olufsson i Kalleby
Juhl Pärsson i Gursrödh
Oluf Jonsson i Liungbytorp
Anders Hansson i Hogar
Jöns Hansson i Arendahl
Hans Andersson i Ersrödh

Af Wätte härad

Jon Larsson i Källekind
Anders Ifwarsson i Kroken
Halfwård Assmunsson i Lommeland
Nills Hansson på Russön
Jon Olufsson i Sundby

No 2

Widare hade LänsMannen till Tinget instämt effterskrefne åboer och bönder utj Tanums sokn Nl:n Nills Hansson i Ulserödh, och Oluf Nillsson ibidem, Enckian Marta Jönsdotter och Pähr Andersson i Fåråby, Anders Olufsson i Allefjåsen?, Hallfword Gisslesson och Nills Larsson i Nääs, Anders Olufsson och Erich Olufson i Heden, Hindrich Knutsson i Långeby, Hindrich Ericksson i Skiäpperödh, Jacob Olufsson i Sickerödh, Oluf Andersson och Enckian Börta Joansdotter i Kåfverödh?, Gudde Andersson i Hellgerödh, Hindrich Hansson i Kuustorp, Juhl Olufsson i Juthe

Sid 130

Swandahl, Enckian Åssa Andersdotter i Södre Swandahl, Pär Nillsson ibidem samt Erich Tårckelson i Krässekiär, hwilcka aldrih willje rätta sikh effter dee tillsäyelsen som de få om skiutz utan det i wädret? låta, hwarigenom händer at Kongl. May:ts Tienst efftersättes, och han understundom icke s...ar? /Aé: skonar?*/ sin egen hälsa, fördenskull påstår han at de för denna sin tretslo och försummelse måtte plichta effter Lagh, androm slikom? till warning och effterrättelse; TingzRätten förmärckte huruledes denne wanarten dagh ifrån dagh hos en dehl allmoge tilltager, hwarföre den också med så mycket mera efftertryck bör ifras och Corrigeras, till hwilcken ända bem:te Bönder effterropes utj föreg:de måhl at stånda LänsMannen till Laga answar; Men som det befunes, at ingen af dem kommit till städes, oansedt nämnden med Tingssökiande allmoge nogsamt betygade, at alla hwar för sikh på kyrckiogården utj egen närwaru ock rätten tijd blefwit stämde; fördenskull och i betrachtande af den sidwördnadt? som Rätten igenom denna deras fåracht synes wara tillfogat, pröfwade TingzRätten för billigdt, wara, at de hwar för sikh effter det 33 Cap: Tingz M:B:L:L:, bör plichta sina 3 mark Smt till treskiptes, som giör en summa af 13 dr 8 /: Srmt.

*Trots hjälp av Landsarkivets personal lyckades vi inte tyda ordet.

Sid 131

d:n 18 Octobris Continuerade Tinget

Sid 132

No 6

Angående det af Engebrätt Hellgesson på Eeks Ödegård utj Luurs sokn instämde måhlet, om ärsättning för den skada som Utby åboernes Erich Torgierssons och Wättle Gullbrandssons swijn, giort utj des oskurna sädh, förentes de sålunda, at Utby åboerna skall förnöya Engebrett Helgesson med 2 tr af deras bästa Sädh?, sedan skohla de wara wänner och wäll förlickte, det de med handtagande stadfästade.

Således som föreskrifwit står, wara tahlat, swarat, Ransakat, wittnadt, befunnet och Resolverat, attesterar undertecknade med mitt namns underskrifwande sampt mitt och häradetz Signetters undertryckiande.
Actum anno, Die et loco ut Superius

På TingsRättens wägnar
Torger Brun
(Lacksigill)

Sid 133

Saköreslängd

TILLÄGG- skrivet i jan. 2014

Anno 1717 d. 13 och 14 Junij höltz ordinarie laga Tingh med Menige allmoge af Tanums härad å rätten Tingsstad Giestgifwaregården Hede; Närwarandes Cronones BefallningzMan Wällbet:de Jonas Ericksson, LänsMannen Wällachtat Swen Swensson, med effterskrefne Edswurne NämdeMän.

Renskrift från kopia från ADonLine
Väldigt svag kopia- texten för ev. ändras senare
Sid 129- bild 660

No 1

LänsMannen Wällachtadt Swen Swenson hade för TingsRätten Klagemåhl öfwer äboerne utj Kuserödh Hans Olufson den äldre och Hans Olufson den yngre samt Oluf Andersson, äfwentledes öfwer Erick Tårckelson i Kråsekiärr. Enkia Åsa Andersdotter i Södre Swandahl, och Pär Nillsson ibidem, för det de altid ock motwilligdt försumma hållhästars framskaffande wid giestgifwaregården Hede, effter höga öfwerhetens befaldningh, med widhängd? berättelse, at så framt desse instämde bönder? andra Motwilliga till s..! och warning icke blifwa afstraffade, will det efter denna dagen falla omöyeligit både för honom ock andre flere betienter at skaffa resande utj Kongl. Maijts ärender fort. TingsRätten lät fördenskull effterropa föreskrefne instämde Bönder, men fant ingen af dem wara tillstädes mera än Hans Anderson den äldre och yngre utj Kuserödh, hwilka ärbiuda sig bewisa offta hafwa utsändt hållhästar än des grannar både på Kuseröd ock annorstädes.

Jag har inte kopierat mera av målet

TB Ala:15
Sid 147.

DOMBOK 1717 WÄTTE HÄRAD

Anno 1717 d. 4 Februarij, höltz ordin: laga WinterTingh med Menige Allmoge uthaf Wätte härad å rätten ock wanliget Tingställe Gistgifwaregården *Wijk. Närwarandes utj Cronones Befallningz Mans Wälbet:de Jonas Erickssons ställe. LänsMannen utj häradet Wäll:t Jöran Kiäpp med effterskrefne trowärdige och Eedswurne NämdeMän. såssom
* Det står stavat utan "ä"

Af Wätte härad
Joen Larsson i Källekind
Anders Ifwarsson i Kroken
Hallfwård Assmunsson i Lommeland
Anders Swensson i Bowall
Nills Hansson på Råssöö
Jon Olufsson i Sundby

Af Tanums häradh
Simon Olufsson i Kalleby
Juul Pärsson i Gursrödh
Oluf Jonsson i Liungbytorp
Jöns Hansson i Arendall
Anders Hansson i Hogar
Elias Casspersson

Effter förrättadt Gudstienst utlystes först den wanlige Tingz freden. och sedan blefwo effterskrefne Kongl. förordningar till Allmogens rättelse uplässne;

Sid 148
No 1

*HOR -
För ti-
digt
Kärrman
LAPPE
HERRMAN*
LänsMannen utj häradet Jöran Kiäpp hade till detta Tinget låtit infstämma ogiffa Mannen Oluf Arwidsson ifrån Hogar och Skie sohn, jämte giffta hustrun Elin Trulsdotter ifrån Olufzkiärr, klagandes huruledes bem:tte Personer i en rund tijd warit af Probsten och Kyrckioherden utj Skie Hr Fredrick Bagge afstängde ifrån Herrans Nattward, därföre at hustru Elin Trulsdotter en Månad för bittida ifrån den tiden beräknadt som hennes Man uthur Konungensienst hemkommit födt barn, begiärandes derföre at TingzRätten wille om samma Mähl ransaka, på det de brätzlige i sådant fall måtte få sitt straff: TingzRätten togh detta till skiärskådande och befant, at hustru Elin Trulldotters Man Hallfwård Jacobsson kom hem ifrån sitt tågh d. 30 Octobr: 1715, och at barnet blef Christnadt dn 12 Julij 1716 el:r åhret effter, som belöper till 36 weckor och 3 dagar. Tillfrågandes LänsMannen om han har något skiähl el:r bewijs till, at desse Personer hafwa haft med hwarandra något hemligt omgä(n)ge?, el:r och at Elins Man begiärt af LänsMan:n. det han skulle henne för någon hordoms lust? anklaga, emedan både Oluf och hustrun på det högsta Contestera och betyga sin oskulld, och förmena detta härröra af annan motwillja, som Prästen emot dem bära skall. LänsMannen swarade, at han ingentingh widare har dem at beskylla än nu sagdt är, icke håller har han hört dem vara kommit utj något uppenbart rychte, mycket mindre att Mannen klagat öfwer sin hustru uthan åtnöyes med henne utj alla måtto. Resol.
TingzRätten befinner wäll af de här wid warande omständigheter, at hustru Elin på 3ne weckor när kommit före de wanlige 40 weckor at föda sitt barn; Men som hon där emot, så wäll som Oluf Arwidson aldrigh warit utj något uppenbart rychte, som Nämnden af Tingsökiande allmogen enhälleligen intygade, icke el:r at Elins Man något öfv:r henne klagat, så finner TingzRätten rättwist wara, dem begge ifrån Prästens beskyllningh at befrija, och det i Krafft af dommare Reglernes 28: och 42 §§.

*DET
216*

Sid 150

N:r 4

PANT
OBJEKT
TWIST

Hans Larsson i Wadalen och Skie sokn infant sig för Rätten, och på sina och sina syskons, broderen Hindrich Larssons som döder är, och systeren Märta Larssdotters vägnar, klagade öfwer sin halfbroder Oluf Larsson i Skågelij, för det, han twärt emot TingzRättens resol:n af Wijk d. 5 Octobr: 1715 * betalt allena till Erfwingarne effter Jon Dedricksson, som är Siö Lieutnanten Bryngell Kåster och Lars Christopherson Frijs resten 11 Rdr Courent uppå 3 sättingar Panttejord utj SkågeLijd, hwarigenom han täncker, som des för penningarne undfångne Qvittance utwijsar, behålla bem:tte 5 sättingar jord för sig och sina Erfwingar, icke uthan honom och hans syskon till största skada och Ruin, begiärandes fördenskull af Rätten at sådant måtte ändras och broderen Oluf blifwa pålagd emottaga af honom 5 Rdr Neml:n 2 på hwar broderlåtten, och på den ena systerlåtten 1 Rdr. Broderen Oluf war tillstädes och kunde icke frångå att han åfwann:de Penningar utlagdt, men förmehnar, at

* se 1715 sid 52, § 17, ett relativt stort mål.

Sid 151

sedan han tillbudit broderen Hans till denna inlössningz Penningen betala sin andeel, och som då det wägrade honom fördenskull nu sådant icke måtte effterlåtas. Hans nekade härtill på det högsta, ey häller kunde Oluf det honom öfverbewijsa. Resolutio TingzRätten togh föregående måhl till öfwerwägande och pröfwade, det Oluf Larsson i Skågelijd, som sin broder Hans och de andra des halfsyskon owetandes utgifwit till Lieutnanten Bryngell Kåster och Lars Frijs effter et Brefz innehåld dat: Strömstad d 8 Octobr: 1715. 11 Rdr Courent som resterade uppå 5 sättingar skyld utj Skågelijd, som deras fader Lars Hindricksson bortpantat till Jon Didrickson på Kåsteröö, bör af samma sina halfsyskon Nl:n Hans Larsson i Wadalen, och den afdöda Hindricks Erfwingar, samt Marta Larssdotter undfåå och emottaga 5 Rdr som dem tillkommer utj bem:tte 5 sättingar jord at betala, hwilcket är enligt med Wätte Häradz TingzRättz Resolution af dn 5 Octobr: 1715, då sedan alla syskonen få lijka stoor deel utj Skågelijd effter deras fader Lars Hindrichson, börandes Oluf efter denna tijden, och så länge han boor uppå Skågelijd betala till hans och sina hallf syskon Landskyld för deras delar utj Skågelijd som där sammastädes brukar, hwad utlagor som af hemmanet hijt tills utgådt swarar jämwäll Oluf till. Till denne Rel:n begaf sigh Oluf Larsson ock på Tingzbordet godwilligdt emottog af broderen Hans de förr omtalte 5 Rdr, så at alt i så måtto med detta Skågelijd effter föregående resol:n har sin richtigheet:

§ 5

Bonden Tarall Olufsson i Södre Slön inkom för Rätten ock angaf huruledes hans sal:a hustru i lifztijden med honom uprättadt ett Testamente af följande innehåld, at som ingen af dem barn äga, och icke el:r någon af hennes andra arfwingar något godt af henne förskyllat, bewilljar och effterlåter hon sin man att fritt och orubbat få nyttia och behålla det Boo och qwarlåtenskap som effter henne kan wara, så länge Mannen lefwer.

Sid. 152

Men effter hans död skall hennes deel effter lag arfwingarne tillfalla; hwaröfwer Capellanen utj Skie, Wällärde Hr Lars Wefwendahl war närwarande och samma gången meddelt hustrun Herrans Nattward, skrifftel:n attesterat jämte 2:ne andra beskiadelige danneMän Siward Olufson och Rasmus Andersson i Nedanberg, som attesten, dat: Åseröd dn 27 Aprill 1715 omständeligen utwijsar; Begiärande alt derföre Tarall at samma Testamente måtte nu utj TingzRätten upläsas och sedan Corroboreras och stadfästas. TingzRätten togh föregående Testamente till Examinerande och befant effter Prästens, så wähl som de twenne andras bewittnande, at hustrun då war wid sitt fulla förstånd, samt at den aflidne hustruns Erfwingar el:r systerson, Jull Wättlessons fullmächtig NämdeMannen Nills Hansson på Råssöö, icke el:r emot wittnens utsagur något twifwellsmåhl drogh. Ty blef detta Testamentet af TingzRätten sin laga krafft tillägnadt, så wijda hwad lössöre godset och aflinge widkommer, och det i anledning af Kongl. Förordningen af åhr 1686 dn 3 Julij.

d:n 5 Februarij Continuerade Tinget.

§ 6

Qwinfolcket Marin Andersdotter ifrån Hesslanda framwiste utj Rätten en Attest underskrefwen af Häradzskrifwaren här sammastädes wällbetrodde Anders Walldenström, hwar utinnan betygas at Oluf Olufsson som blefwit Påstsåldat på Hesslanda påstgård, tillstådt utj Näm(n)dMannens Anders i Hogar och böndernas Oluf Matzons, Anders Jacobssons, jämte Oluf Siuhlssons i Kijhl, och Oluf Olufzons egen faders närwaro, och frijwilligen bekiändt, det han under ähtenskapz löffte häfdat och besufwit fören:de Marin Andersdotter, gifwandes henne samma gången handen där uppå, att han som en ährligh karl täncker fullborda hwad han till ähtenskapz bebindelse henne låfwat. Fördenskull som nu af Rätten är begiäran-

Sid 153

des at som hon barn framfödt, som sedermera aflidit är, hon då måtte som en ährlig hustru ansees och utj Kyrckio tagen blifwa. Till sanningens närmare utlåtande härom, tillfrågades NämdeMannen Anders utj Hogar, så wähl som de tillstädes warande Bönder Oluf Matzen och Anders Jacobson i Hesslanda om de med deras lifliga Ed ehrhålla kunna, at Oluf Olufsson före sin afmarcke (Aé: Det står så) här ifrån som föregående attest förmäler sigh utlåtitt, hwartill den förre på sin NämdeMans Ed betygade, att Oluf Olufson af frij willja och berådt mode sådan expression från sig låt, de senare tillbådo sigh sådant med deras lifliga Ed bekräfta. Resol:so. TingzRätten togh föregående måhl till skiärskådande, och pröfwande i anledning af föregående wittnens sannfärdiga bekännelse om denna trolåfningen emillan Oluf Olufson och Marin Andersdotter at förwisa henne till det wördiga Prästerskapet utj Tanum, som henne wijdare befordrardes warder.

Sid 154

Uppbuden

Sid 155

Således som föreskrifwit står wara agerat talat, swarat, Ransakat, wittnadt, befunnet och Resolverat, attesterar undertecknade med mitt namns underskrifwande, samt mitt och häradetz Signettes undertryckiande. Loco et Tempore ut Supra

På Tings Rättens wägnar
Torger Brun

(Lacksigill)

Sid 157

Anno 1717 d. 17 och 18 Junij, höltz ordinarie Laga Tingh med Allmogen af Wätte härad å rätten Tingstad gästgifwaregården Wijk; Närwarandes Cronones BefallningzMan Wälb:de Jonas Ericksson, LänsMannen Wällack:tt Jöran Kiäpp, med effterskrefne trowärdige och Eedswurne NämdeMän.

Af Wätte härad
Jon Larsson i Källekind
Anders Ifwarsson i Kroken
Anders Swensson i Bowall
Hallfwård Assmunsson i Lommeland
Nills Hansson på Råssö
Jon Olufsson i Sundby

Af Tanums härad
Jull Persson i Gursrödh
Oluf Jonsson i Liungbytorp
Anders Hansson i Hoogar
Jöns Hansson i Arendahl
Hans Andersson i Ersröd

Effter förrättadt Gudztienst utj Tingzstugan, utlystes först den wanlige Tingz freden, hwar uppå uplästes följande Kongl:a Förordningar till Allmogens effterrättelse. Neml:nosv

Sid 158

No 2

*Kem
Gro
BREIDERS
FIST*
Nills Eskelsson på fierdedels Crono hemmanet Bufwar utj Skie sokn hade till detta Tinget låtit stämma sin broder Jon Eskellsson i skattehemmanet Skiär och samma sokn, påståendes at såsom begges deras moder Karin Jonsdotter hos bemn:te Jon är något före Juhl genom döden afljiden, honom då måtte såssom en arfwinge effter lag en sin deel af qwarlåtenskapen tilldömmas, emedan han tillförne snart sagdt, litet effter faderne men alls intet effter moderen åtniutit. Jon i Skiär som tillstädes war, inwände häremot, at han fuller hafft begges deras moder hos sigh, och att hon äfwen wähl hos honom dödt, men föregifwer, at hon utj långsam tijd tillbaka warit en gammall wahnför menniskia, på hwilcken som mehra till födan anwändt än något småt skraap, beståendes utj en gammall kista, en Tröya, en Kiortell, en gl:l sångedyna, och ett sängetäcke, hwar till kommer och detta, at jämte ned=sättningz penningarne han också bekåstade begraf- *COLLAR*

+ 9-12-
1716
(E. KOCK)

Sid 159

ningen, som han förmehnar, långdt öfwerstiger de ringa och försletne Persedlar. Resol: TingzRätten finner uthaf alle de härwid warande omständigheter, at denna saken icke kan afgöras, innan som systeme Börta och Marin Eskellsdöttrar och halfsyskonen Rasmus, Oluf och Engellbrächt Eskellssöner, komma in för TingzRätten, at där afgifwa sina berättelser, både hwad hwar och en af dem antingen utj arf el:r hemmangifft bekommit effter faderen, och hwad hos stiffmodren war då hon öfvergaf bruket till sin sohn Jon i Skiär, äfwen och om intet mehra än bem:tte Jon nu föregifwer war effter henne wid dödztunden, med hwad mehra som då kan finnas nödigot till saksens uplysning och sanningens utletande effterfråga.

404

Sid 164

No 9

VARG
Oluf Tormoson i Wässgården utj Nässinge sochn framwiste utj Rätten 5 styck:n små wargungeskinn, dem han dödat och ifrån Moderen tagit; begiärande alt fördenskull att TingzR:en wille honom till de wanlige skåttpenningar förhjälp. Resolutio, alldenstund det är så wäll Nämnden som den tillstädes warande allmogen witterligit, at Oluf Tormoson i Wässgården i Nässinge sokn hafwer, genom sin fljht dödat 5 st: små wargungar, hwilckas skinn han nu i Rätten till betygande framhadde, dy blef han i förmågo af Kongl. förordningen om Fogellskiutande och diurfång dat: d 29 Aug. 1664 sidste § till de bestådde skåttpenningars a: 1 dr Smtz undfående till wederbörande remitterade.

d:n 18 Junij Continuerade Tinget

Upboden.

.....

Således som föreskrifwit står wara talat, swarat, Ransakat, wittnadt, befunnit och dömt, attesterar undertecknade med mitt namns underskrifwande, samt mitt och häradetz Signetters undersättjande. Loco et Tempore ut Supra

**På Tings Rättens wägnar
Torger Brun**

(Lacksigill)

Sid 165

Anno 1717 dn 28 och 29 Octobr: höltz ordinarie Laga Ting med Menige Allmogen af Wätte härad å wanligit Tingzställe gästgifwaregården Wijk; Närwarandes effterskrefne Trowärdige och Eedswurne NämdeMän, såssom

Af Wätte häradh
Jon Larsson i Kållekind
Anders Ifwarsson i Kroken
Anders Swensson i Bowall
Nills Hansson på Råssöö
Hallfwård Assmunsson i Lommeland
Jon Olufsson i Sundby

Af Tanums härad
Jull Persson i Gursrödh
Oluf Jonsson i Liungbytorp
Anders Hansson i Hogar
Jöns Hansson i Arendahl
Hans Andersson i Ersrödd

Sedan TingzPredikan war ändat. utlystes på wanliget sätt Tingh och Tingzfred. Dy såssom ingen Cronobetiente war tillstades den där hade någre Criminalia at föredraga, dy företogz effterskrefne Civile Måhl till afhielpande.

Sid 168

No 2

Karin
Arv
broder
Om den arfwe præntion, som Nills Eskellsson i Buar och Skie sokn hafft till sin broder Jon Eskellsson i Skiär, och samma sokn, effter deras afdöda Moder sahl: Karin Jönsdotter, som utj sin höga ålderdom förledne höstas med döden aflidit, hwilcken sak förledet Tingh warit instämt, men då förmedelst de utj Protocollet inslutne omständigheter till detta Tinget upskutit, blefwo begge bröderne nu således effter egen bekännelse förlichte, at då Jon betalar och utlefwererar till Nills kistan och sängklädet, så gode som de nu befinnes, skall han ingen wijdare tahlan till honom göra, hwilken förlikning till större säkerheet, sedan den war uppå deras begiäran till Protocols fördt, för dem strax upplästes.

Sid 169

No 3

Ett mål som berör Långedahlen under Bodall och Carl Torhesson. Släktuppgifter finns.

Sid 170

No 4

Köp
Anders Hallfwårdsson på Ödö, och Cristen Hansson på Nyckleby bekräffade nu munl:n? för rätten, hwad de genom deras skrifftel:a attest Dat: Ödö d 25 8br: sidstl: wittnadt: huruledes de warit närwarande och påhört det kiöpe Contract somt blefwit slutat emellan Enckian Anna Nillsdotter Styrssöö, och hennes sahl. Mans Broder NämdeMan:n Nills Hansson på Råssöö med effterföljande Conditioner, Neml:n at bem:tte Enckia sålt och afhändt från sig och sine arfwingar sin frija ägendom Styrssöö utj Skie sokn, som är 8 sättingar skyld till fören:de Nills Hansson emot en summa af 44 Rdr Courent, hwilcka penningar således skohla blifwa betalte, at Nills Hansson decourterar sin egen skulld 10 Rdr, samt betahlar på Enckians wägnar till Hr Capitainen Måns Ramdahl? 15 Rdr, till Michell Nillsson i Öfwerby 4 Rdr, till tienstedrängen Anders Hansson 4 Rdr, och till Anders Olufsson på Ödö 2½ Rdr, som gör i hoop en Summa af 35½ Rdr för Resten som är 9½ Rdr, har Nillss Hansson påtaget sigh att försörja Enckian, som nu är till sängz liggande till sin döde dagh, och då hon igenom döden aflijden är, befordra henne wackert och wähl till jorden, och där wid bestå all omkåstnadt; hwar emot hon så medellst utj fören:de Pärsoners påhörande, från sigh och sine arfwingar såldt och afhändt för bem:tte Styrssö, med alla dess tilliggande förmåhner, af hwad namn det wara må, till sin swåger Nillss Hansson på Råssöö, des hustru, barn, och arfwingar, såssom annan sin wällfångne Egendomb, få nytttia. bruka, och behålla oklandrat och opåtalt utj alla måtto; Blifwandes detta kiöpet, till så mycket större säkerheet uppå begiäran utj Protocollet infört.

Sid 171

d:n 29 Octobris Continuerade Tinget

Sid 172

Uppbuden

No 7

NämdeMannen Nills Hansson på Råssön utj Kiärnö sokn, hadde tillhandlat sigh en skatte och Odell öö wid namn Styrssön utj Skie sokn belägen, af sin broders Enckia på Ödön Anna Nillsdotter, emot en Summa af 44 Rdr Courent, som kiöpebrefwet dat: ordinarie Tinget utj Wijk d. 28 Octobr: 1717 wid handen gifwer, hwarföre han till sin säkerheet begjärte, det bem:te Styrssön, som skattar åhrl: 8 sättingar måtte nu för arfwingarne uthi Tingz Rätten uppbiudas, som också skiedde. 1: gång:

Sid 173

Således som föreskrifwit står wara tahlat, swarat, Ransakat, wittnadt, befunnet och Resolverat, attesterar undertecknade med mitt och häradetz Siggneters undersättjande, och min handz underskrifwande. Actum Loco et Tempore ut Supra

**På Tings Rättens wägnar
Torger Brun**

(Lacksigill)

Sid 175

Anno 1717 d 17 Junij, Skiedde wid ordinarie Tinget utj Wijk följande Ransackningh.

Aé: Ransakningen gällde Lars Torgiersson i Lien och hur han "warit anklagadt, hafwa sigh undanstucket ifrån ett Swenskt partie Commenderat af Hr Major Bock. då han för bem:te partie till wägwisare warit utsedt och antagen, fastän han då inwände, att han 3 nätter före uth för än han blef tagen till wägwisare ey fädt såfwa "osv.....

SE 1717

Sid 176

Aé: Protokollet slutar med följande

Och såssom här wid icke syntes någon widlöfftigare Ransakningz anställande wara af nöden, emedan Lars Torgiersson tillstår af hwad tillfälle han hållit sig undan, och at han nu beder om Nådh och tillgiff för detta sitt förseende, som han af rädhoga och missförstånd begådt, så pröfwar TingzRätten at lämna alt sådant till hans höggrefl: Excellences Nådige wällbehag, om någon förskoning för honom skulle stå till att förwänta, särdeles som han synes wara af ett fruchtsamt? och ostadigdt sinne. Actum ut Supra

På TingsRättens wägnar
Torger Brun
Lacksigill

Sid 175

Anno 1717 d 17 Junij, Skiedde wid ordinarie Tinget utj Wijk följande Ransackningh.

Aé: Ransakningen gällde Lars Torgiersson i Lien och hur han "warit anklagadt, hafwa sigh undanstuckett ifrån ett Swenskt partie Commenderat af Hr Major Bock, då han för bem:te partie till wägwisare warit utsedt och antagen, fastän han då inwände, att han 3 nätter före uth för än han blef tagen till wägwisare ey fädt såfwa "osv.....

Sid 176

Aé: Protokollet slutar med följande

Och såssom här wid icke syntes någon widlöfftigare Ransakningz anställande wara af nöden, emedan Lars Torgiersson tillstår af hwad tillfälle han hållit sig undan, och at han nu beder om Nådh och tillgift för detta sitt förseende, som han af rädhoga och missförstånd begådt, så pröfwar TingzRätten at lämna alt sådant till hans höggrefl: Excellences Nådige wällbehag, om någon förskoning för honom skulle stå till att förwänta, särdeles som han synes wara af ett fruchtsamt? och ostadigdt sinne. Actum ut Supra

På TingsRättens wägnar

Torger Brun

Lacksigill

Senare renskrift av hela protokollet från nätet. Ala:15

Sid 175

ANNO 1717 d:n 17 Junij skiedde wid ordinarie Tinget utj Wijk följande Ransackningh

I underdån Ödmiukast anledning af hans högh. Grefl. Excellence, Kongl. Rådetz. FältMarskallickens och General Gouverneurens Högwällborne H:r Grefwe Mörnerns Nådgunstige Befallning dat: G:borg d. 29 Majj innewarande åhr, blef bonden Lars Torgiersson i Lijane och Skie sockn för rätta stäldt och tillfrågadt, af hwad tillfälle han kommit till att rymma, och på hwad sätt, han sedermera är worden ehrtappat, bem:te Lars Torgiersson berättade, att han förledne höstas warit anklagat hafwa sigh undan stucket ifrån ett swenskt partie Commenderat af H:r Major Bock, då han för bem:te partie till wägwisare warit utsedt och antagen, fastän han då inwände, att han 3 nätter före uth för än han blef tagen wägwisare ey fädt såfwa, hwilket förorsakade hos honom, en så swår och tung sömn, under den tiden Majoren med Partiet stadnade, at han då det af marcherade intet wackna kunde, ey el:r war det någon som honom wäckte, och som han för samma beskyldning effter Ransakningen wardt utj arrest qwarhållen, och han blef af åtskilliga af Krigzfolcket hatadt och undsagdt, att han för samma missgiärningen skulle föras till Marstrand, och der utj fängellse all sin lifztijd arbeta, så tog han till sigh räddhågo och således tänckte salvera sigh med flychten, hållandes han sigh ändock alt stadigdt så hemma i Neyden at han kunde hafwa kundskap om dommens ankomst och innehåll, så snart han där uppå förnam, at han brått hos Högl. HäffRätten ey för Capitalt war ansedt, utan att han det med 8 dagars fängelse på watn och

Sid 176

Bröd skulle umgiäll, gick han godwilligdt fram till sin hustru och barn, emedlertijd kom Häradz Profossen Isac Spennare och honom hemma på gården utj grannen Hans Anderssons stufwa, antastade och straxt ned på spände handklöfwar, utj arrest tog och honom altsedan hos sig förwarade. Och såssom han således icke haftt upsåt, at hwarcken rymma till Norjet, ey el:r där förblifwa wijdare än? som förr är sagdt, nl:n et han sig utj gräntzen uppehållit, så beder han underdånigt, at honom et sådant hans förseende, som han mer af räddhoga och missförstånd än någon argheet begådt, måtte honom efftergifwas och förlåtandes, han ärbiuder sig giärna emottaga det bruket utj Lijnenn?, ...? ½ gård, och det samma effter yttersta förmågo så kan? upbruka, och der före skatten och utlagor draga, till hwilcken ända han i Gåhr? allaredan några st:n utsådt. Profossen Isac Spennare kunde icke neka, at han ju fant honom, som? före sagdt är utj grannens stufwa, wid det tillfället at han gick och skulle drifwa ut skiutz, och då han honom wille antasta, sökte han icke på noget sätt någon undanflicht uthan godwilligdt lät sig gripas, säyandes: at han till den ändan sig framstält och redan umbudit bem:te sina grannar, Hans Andersson och Jöns Sifwersson, at de wille gå för honom till BefallningsM:n, det de då icke el:r förneka kunde. Och såssom här wid icke syntes nogon widlöfftigare Ransakningz anställande, som han af rädhoga och missförstånd begådt, så pröfwar TingzRätten at lämna alt sådant till hans Höggrefl: Excellences Nådige wällbehag, om någon förskoning för honom skulle stå till att förwänta, särdeles som han synes wara af ett fruchtsamt och ostadigdt sinne. Actum ut Supra.

På TingzRättens wägnar

Torger Brun

(Lacksigill)

Renskrift från utprintade sidor från nätet. Stavningen blir inte exakt eftersom texten inte syns så bra på utskriften. **Från Ala:16**

Sid 203

ANNO 1717 d:n 28 Novembris blef effter Högwälborne H:r General Major Hierttas skriffteliga Requisition af d:n 8 innewarande Månad, jämte Hans Hög Grefl:a Excellences Kongl:a Rådetz, FieldMarskalkkens och General gouverneurens H:r Greef Mörners wjdare Ordres af d:n 20 Novemb: at Extra Tingh hållet utj Gästgifwargården Wijk: Närwarandes Cronones BefallningzMan Wällbet:de Jonas Erickson, och effterskrefne Edswurne NämdeMän,

Af Wätte härad
Jon Larsson i Källekind
Anderss Swensson i Bowall
Haöfwård Assmundson i Lommeland
Nills Hansson på Råssö
Jon Olufson i Sundby

Av Tanums härad
Simon Olufson i Kalleby
Juhl Persson i Gursröd
Oluf Jonsson i Liungbytorp
Anders Hansson i Hoogar
Hans Andersson i Ersrldh

Wij begynnelsen af detta Extra Tinget uplästes först Högwälborne H:r General Major Hierttas skriffteliga Requisition af föreskrefne Dato, och sedan hans Excellens där uppå wjdare beordrande: Hwar utj wällbem:te Hr General Major är begiärandes, at som bonden Anderss Andersson i Strängen och Skie Sochn är worden angifwen och arresterat derföre at han skohlat haftt olåfligit umgänge med fienden, et Extra Tingh där öfwer då måtte anställas, som bem:te bondes brått kunde lagligen uptag och afgjöra, hafwandes han till den ändan beordrat Crono BefallningzMannen Jonas Erichson saken emot bonden å Embetz wägnar inför Extra Tingz Rätten utföra. Hwar af i anledningh Extra Ordinarie TingzRätten tillfrågade BefallningzMan, hwad han i så

Sid 204

beskaffat måhl emot denne Bonden har at andraga deruppå framlade sine skrifftelige ordres af d. 8 innewarande Månad, hwar utj honom befallnes å Embetz wägnar Bonden Anderss Andersson i Strängen som plägat olåfligit umgänge med fienden, med förmodan at honom om bråttet och wittnen, med mehra af Hr Öfwersten Clausson skulle underrättas, effter hwilken befallning BefallningzMannen d:n 27 Nov. Notificerat Hr Öfwersten både om Terminen till d: 28, som och begiärt, at Hr Öfwersten behagade gifwa honom underrättelse om Anderss i Strängens begångne brått; Men som han intet sådant af Hr. Öfwersten Clauson till i dagh bekommit, har han intet wjdare at anklaga bonden före, än hwad som till förne sades, neml:n at Bonden derföre är worden Arresterat, att han skohlat plägat olåfligit omgänge med fienden. Der uppå tillspordes äfwen wähl Bonden Anders Andersson för hwad orsack han är worden satt utj Arrest ? Som swarade, at sådant är honom obekant, docklickwäll hafwer han warit under Arresten på 7de weckan, hafwandes han fuller hört ett rychte som skulle det wara derföre, at han berättadt åth ett fattigdt Norskt qwinfolck, hos hwilken 2:ne Granadeurer warit inne och röfwat en koo att bem:te koo war hos honom tillfinnandes, hwilcket dock aldrih någon menniskie honom öfwertyga skall, ährbiudandes sin oskylldigheet med saligheetz Eed bekräfta.

Extra Ordinarie Tingz Rätten kunde för denna gången icke med någon wjdare ransackningh fortfara, emedan såssom BefallningzMannen icke war försedd med de skiähl som kunde tiena till Bonden Anders Anderssons öfwertygande, at hafwa haftt något olåfligit umgänge med fienden, uthan fördenskull nödgades med den samma uppskiuta till nästkom:de Fardagh, som är d:n 6 Decembr, och emedlertijd derom Notificera H:r General Major Hiertta med begiäran, at han thes förinnan behagade foga den anstalten, at Extra TingzRätten då med den påbegynte Ransakningen måtte fortfara.

Sid 205

d. 6 Decembris.

Sammanträdde åter igien Extra Ordinarie TingzRätten att wjdare ransaka ang:de klagemålet öfwer det ... umgänge, som bonden Anders i Strängen förmehnas hafwa haftt med fienden, och som då tillstädes war kommen en Leutnant wid namn Johan Gustaf Spack, ifrån H:r Öfwersten Clausson utsänd, hwilken och warit den samma som låtit taga Bonden Anders i Strängen utj Arrest; Fördenskull blef bem:te Hr Lieutenant tillfrågat, huruledes med detta angifwandet skall wara beskaffat ? Hwilken der uppå följande berättade: att för en tijd sedan hade 2:ne Granadurer af den här emot gräntzen posterade Granadeur Battaillonon om en natt stulit sigh bort öfwer Norska gräntzen, och utj platzen Örebroo ifrån en hustru borttagit en koo, hwilken de satt in hos deras wärd Anders i Strängen, så snart nu H:r Öfwersten Clauson sådant fick weta, lät han taga den ena Granadeuren utj arrest, på det han som uthan ordres gådt in öfwer gräntzen och plundradt, måtte derföre straffat blifwa, den andra war redan Eskapperad. emedlertijd hände sig at hustrun som koen mist hade, kom till hans Öfwerste och berättade, at några krigsmänner warit inne öfwer hos henne och tagit en koo, begiärandes der jämte tillstånd, at få gå uth och spana effter den samma, på det hon så medelst måtte få henne igien, kunnandes hustrun, uppå Hr Öfwerstens tillfrågan om hon kände igien karlen, som hos henne warit, ifall hon finge see honom i ansiget, icke swäräja?, utan sade uti mörckret syntes henne som den ena skulle hafwa en grön Räck uppå, alltså ärnade hon,

som sagdt är, gå till de gröna Dragonerne at fråga effter Koen. strax där uppå upväxte emillan en Marqvetentare hustru, som hos Anders inqvarterad lågh, och bonders hustru en ored wäxlingh, utj hwilcken Andersens hustru utbrast till Marqvetentarens i effterföljande ord. det är intet

Sid 206

rätt at gå in till fattigdt folck och röfwa. idag skall iagh gåå inn öfwer gräntzen at köpa salt, och då skall iagh säija ifrån at koen står här, och således gick hon och bort om morgonen, kommandes Norska hustrun en timma före hennes hemkomst till gården och fant koen, genom hwilket hotande? Lieutnanten förmehnar hon giordt sigh? mycket misstänckt, at hafwa warit in öfwer på Norska sidan, hwarföre och Mannen Anders är worden i Arrest satter. Anders Anderssons i Strängen hustru Anna Askiärsdotter war äfwenwäll närwarande och påhörde hwad af H:r Lieutnanten emot henne berättades och förklarade sigh der uppå som följjer: Samma dagen som den Norska hustrun kom till gården Strängen och kände sin koo igien, hade hon om morgonen intet wist slutat antingen at hon skulle gåå åth stranderna till at köpa salt, el:r ock upføre åth gräntzen till halfwa hemmanet Allemarcken, at bedia sigh till sammans ull och lijn, emedan hon är en fattigh qwinna, däck omsider utwälde hon den senare syslan, så snart Marqvetentarens hustru detta fick wetha, begiärde hon få följa med, men hon Anna wille intet sådant tillåta, uthan swarade, det är förlängdt upp under gräntzen, enär iagh kommer tillbaka, skall i Mor wähl få någon ull med migh, mehra betygar hon på sin siäll och saligheet icke hafwa sagdt, och för öfrigit näkar aldeles sigh icke hafwa talat med Norska qwinnfälcket, förr än hon war hemkommen, mycket mindre hafft någon wänskap el:r trätta med Granadeurens el:r Marqvetentarens hustru icke håller warit på andra ställen än hon nu sagdt. Uppå Rättens begiäran till Lieutnanten at få wetha om Norska hustrun warit hos Öfwersten förr än trättan som hon säijer upväxte emellan Bonden och Marqvetentare hustru, swarade han at Norska hustrun anmält sigh hos Öfwersten 2:ne dagar för än hon kom till Strängen och kiände igien koen.

Yttermehra huruledes han täncker till at öfwerbewijsa Andersens hustru at hafwa warit inne öf:r Gräntzen, och om han icke

Sid 207

kunde så laga, at Rätten finge Norska hustrun i tahl? Rs: *Aé: Svar:* det kan hon omöyeligen giöra, troor ock nu effter närmare ransackningh därom, at hon Anna icke warit i Norjet, uthan barast? af enfalldigheet updigadt detta som en undskyllan för Marqvetentarens hustru, som eljest begiärde få följa med henne.

Wijdare om Marqvetentaren med hustrun hans och den Granadeuren som koen tagit och där jämte legat till Qwarteer i Strängen äro närwarande? Rs: att de woro på Commendering; hwarföre Extra TingzRätten åter med ransackningen måtte stadna till nästl:de d:n 11, på det föreskrefne parsoner till den tiden kunde blifwa framhafde, emedan de warit de samma, som detta tahlat för Lieutnanten Refererat, ock han dess uthom icke mehra emot bonden el:r hans hustru hade att andraga, berättandes till slut, at bonden redan är worden sin ålagde Arrest ändtledigat.

d:n 11 Decembris.

till at giöra sigh underrättadt om hwad marqvetentaren och hans hustru hade till at säija, om det angifwandet Lieutnanten Spack, wid sidsta Congressen utlåt it sigh om Anders Anderssons hustrus tahl och hotande, Neml:n at hon skulle gå in öf:r gräntzen och säija till den Norska hustrun, at hennes bortagna koo skulle wara tillfinnandes utj hennes gård, församlades åter igien Extra Ordinarie TingzRätten, och i anledning där af, sedan TingzRätten blefwit underrättadt, så wähl om Marqvetentars och hustruns frägd, som huruwida Anderss i Strängen och hans hustru skulle förmehna dem deras wittnesmåhl, Eedeligen at afläggia, tillspordes bem:tte Marqvetentare Timan Johanson Knuus ock hans hustru Johanna Pärsdotter huru där med samman hänga skall? Hwilcka effter Edens effterstafwande med hand af book särskilde Nl:n Marqvetentaren först berättade, att om morgonen bittida då han med sin hustru lågo till sängz, kom Anders Anderssons hustru

Sid 208

Anna Askiärsdotter in till dem utj stugan påklädder, af hwilket tillfälle hans hustru frågade henne hwaräst hon hade ärnadt sigh, emedan hon så bittida war påklädder, hwartill bem:tte hustru swarade, det hon skulle gå in öfwer och köpa salt, Marqvetentarens hustru begiärde där wid få följa med, men hon förmente henne sådant, följandes, du skall intet gå där effter ty om de känna henne så känna de intet digh och ditt Tungomåhl röijer digh, dörföre är det bättre då blifwer hemma, Mehra har han intet at säija wijdare än at Norska hustrun kom dijt samma dagen, och kände sin koo, icke håller kan han berätta, det hustru Anna war in öfwer gräntzen el:r intet, Sedan inroptes hustru Johanna Pärsdotter, hwilkens berättelse war lijka med Mannens, läggandes detta till, at hon icke förstå kunde någon licknelse till hemligt samtahl emellan Bondehustrun och Norska qwinfolcket, Hustru Anna Askiärsdotter Contesterade här wid på sin siähl och salighet, det hon icke warit inne öfwer gräntzen, el:r talt wid någon Norsk menniskia, uthan hafwer hon gådt ifrån sitt hus till Mörckebacka, där ifrån till Allemarcken, och så wijdare tillbaka igien till Södre Buar, Sedan såssom Parterne uppå tillfrågan wid denna Ransackningz upläsande, icke mehra hade at påminna, företogh sigh Extra Ordinarie TingzRätten föregående Måhl till öfwerwägende och stadnade utj följande slut.

Resolutio.

Extra Ordinarie TingzRätten befinner huruledes Bonden Anders Andersson i Strängen på 7:de weckan warit utj Arrest qwarhållen, därföre at han skohlat plägat oläfligit omgånge med fienden, som H:r General Major Hierta

utj sin skrifftelige Requisition till detta Extra Tinget om förmält ifrån hwilcken Arrest han sedan är worden ändtledigat och befrijat, under den tiden Extra Ordinarie TingzRätten om detta bråttet ransakat, hwilcket sedan är wänt inn uppå des hustru

Sid 209

Anna Askiärsdotter, som wähl är öfwertygat hafwa sagdt sigh wilja gåå in öfwer gräntzen, men ännu obewisligit om hon där warit; Altså ock i så beskaffat måhl, underståår sigh icke Extra Ordinarie TingzRättens därmed att befatta, uthan såssom angifwandet är swårt så pröfwar Extra Ordinarie TingzRätten at underkasta det samma Höglåfl. Kongl. Giötha HåffRättens egit rättwisa resolverande, både effter det 8 Capit: Hög MåhlaB: L:L:, som ock den 20 § och N:.. / *Aé: Ev står något dolt i inbindningen här/ pkt? Rättegårs /Aé: Det står så/ Processen af* år 1615d:n 23 Junij. Actum ut Supra.

På ExtraOrdinarie TingzRättens wägnar

Torger Brun

Sigill